

ФАТИМСЬКЕ ПОСЛАННЯ

Трагедія чи Надія?

Антоніо А. Бореллі

Цим листом я, **Мирослав Іван Кардинал Любачівський**, Глава Української Греко-Католицької Церкви дозволяю друкувати книжку

Антоніо А. БОРЕЛЛІ
«ФАТІМСЬКЕ ПОСЛАПНЯ.
ТРАГЕДІЯ ЧИ ПАДІЯ?»

Миром в 3-х годах 1861-1862

† Мирослав Іван Кардинал Любачівський
Глава Української Греко-Католицької Церкви

На обкладинці: піліgrimна статуя Святої Діви з Фатіми, сфотографована під час чудесного плачу після перенесення до Нью Орлінс в 1972 році.

Зміст

Передмова. Послання Матері Божої людям XX-го століття	4
Вступ. Фатімське видіння	6
Частина I. Появи Ангела Португалії.....	10
Частина II. Появи Пресвятої Діви	13
Частина III. Деякі особисті видіння.....	24
Останні видіння Жасінти.....	24
"Хто навчив тебе стільком речам?"	25
Останні дні Жасінти.....	27
Частина IV. Післаництво Сестри Лусії.....	29
Шлях Лусії	29
Об'ява після 1917 р.; п'ять перших субот.....	30
Розголошення Таємниць.....	31
Посвячення Росії Непорочному Серцю Марії.....	31
Бібліографія	37

Передмова

Послання Матері Божої людям XX століття

Невеликий твір, що з радістю представляємо українській публіці, обговорює появи й виявлення Пресвятої Богородиці трьом пастушкам у Фатімі, в Португалії, які відбулися у травні-жовтні 1917 року.

Автентичність цих видінь була підтверджена дивовижним чудом сонця, яке звершилося на очах п'ятдесятитисячного натовпу людей, присутніх на місці появ 13 жовтня того року, в той час, як Пресвята Богородиця з'явилася трьом дітям.

Пресвята Богородиця говорила пастушкам - Лусії, Жасінті й Франціскові - і, через них, цілому світові. Пресвята Богородиця доручила їм повідомити людству про свою глибоку скорботу, спричинену гріховністю й нечистотою людей. Якщо вони не поправляться, - додала Пресвята Богородиця, - надійде жахлива кара, з якою щезнуть різні нації.

Особливу увагу Вона звернула на Росію, звідки поширюватиметься по цілому світі вкорінена там смута, спричиняючи метушню, безладдя, різню й війни як кару за гріхи людей.

Така жахлива загроза була, проте, умовною: кара може бути відвернена, якщо б люди навернулися, відбули покуту за свої гріхи через Святе Причастя і молитви на вервиці в перші суботи п'ять місяців підряд, і Росія була присвячена Непорочному Серцю Марії Папою у злуці з усіма єпископами світу.

Набожність до Фатімської Богородиці швидко розповсюдилася в Португалії й на Заході. У Фатімі був побудований великий Храм, вознесений Святим Престолом до стану Базиліки. Сотні тисяч людей - миряни, священики, єпископи й кардинали цілого світу - кожного року відвідують його, коли йдуть на прощу до Фатіми. Два Папи також були там.

Обґрунтовуючи дані про ці появи, що стали відомими цілому католицькому світові, звернемо увагу і на сьогоднішніх українців, оскільки в їхній Батьківщині, нарешті, почали з'являтися перші промені політичного визволення від комуністичного ярма та свободи для Католицької Церкви.

У цих обставинах природно, щоб знову процвітала зацікавленість релігійною літературою, духовною їжею, якої прагнуть зголоднілі душі. Підтвердженням цього є розсудливі слова Верховного-Архиєпископа українців: "Plus que de pain, c'est de livres dont nous avons besoin" (Більше від хліба ми потребуємо книжок).

Появи Фатіми стали об'єктом детальних досліджень священиків і мирян, компетентних у богословських питаннях. Різні книжки появляються одна за одною. Твір, який сьогодні пропонуємо, відомого бразильського автора Доктора Антоніо Аугусто Бореллі Машадо, відрізняється своїм чітким і досконалим викладом теми.

Ця книжка, знаменна своєю об'єктивністю і внутрішньою переконливістю фактів, перевидавалася на Заході 101 раз вісьмома мовами, тиражем 1.532.000 примірників.

Україна зі своїм дорогоцінним культурним і релігійним минулим є впливовою нацією,

покликаною бути полюсом поширення правдивої Церкви серед слов'янських націй. Наприклад, чудотворні українські ікони Пресвятої Діви незбагненим наміром Божого Провидіння були перенесені до сусідніх країн, створюючи навколо себе центри релігійного життя і розповсюджуючи на тих землях глибокі почуття побожності до Божої Матері.

Наш нарід, незважаючи на такі мінливості, зберігає, з благородною вірністю, свої численні традиції, творячи з них дорогоцінний і неоціненний скарб, від якого живляться молоді покоління.

Проте хаос і сум'яття поглинули цілий світ. Не обминуло це й Україну, населення якої знаходиться на роздоріжжі великих проблем і трудностей.

Щоб уникнути такого випробування і прискорити благословенне торжество Непорочного Серця Марії, ми повинні виконувати все те, про що Вона нас просила: виявляти щиру набожність до Неї, молитись, каятись, жити згідно з Божими заповідями. Таким чином можна буде знайти розв'язання не лише певних проблем, але завдяки духовному відновленню України визначиться і її історична доля.

* * *

Можливо, ці міркування викличуть у когось скептицизм чи зневагу. Невіри і їхні брати, тобто маловіри, сміятимуться над тим, що їм здаватиметься простим і навіть дитячим спрощенням проблем сучасного людства. Шукати їх розв'язання у щиросердному Посланні, оголошеному світові через трьох безграмотних пастушків, здаватиметься їм смішним, навіть недоречним.

Не заперечуємо безвихідної складності сучасних проблем. Думаємо, навпаки, що ці проблеми не під силу вирішити людині.

Не можемо утриматися від бажання показати випадковим скептичним читачам дещо з цих незамінних можливостей релігії; допоможемо їм заглянути в ту замкову щілину, крізь яку вони побачать цей просторий горизонт.

Святий Августин описує обрис правдивого християнського суспільства - Города Божого - тобто істинно християнське суспільство. "Уявімо собі, - пише він, - військо, де воїни керуються доктриною Ісуса Христа, правителі, дружини, батьки, діти, учителі, слуги, королі, судді, платники податків, збирачі податків, живуть у згоді з християнським вченням! І посмійте (язичники) сказати, що це вчення протирічить інтересам Держави! Навпаки, їм необхідно визнати без вагання, що воно є великою охороною для Держави, коли люди вірно дотримуються його." (Epist. 138 al. 5 ad Marcellinum, розділ II, число 15).

Беручи до уваги такий світлий, простий і, водночас, глибокий опис, ми могли б запитати у випадкових заперечних умів: яка політична, соціальна або економічна школа могла б запобігти, без допомоги релігії, кінцевому вибуху суспільства, що через власне безвір'я і корупцію, дійшло до повного порушення принципів, за якими існує Город Божий, описаний Святим Августином?

Ми надіємося, що ці розмірковування, у поєднанні Послання Пресвятої Діви у Фатімі з найактуальнішими проблемами для України й світу, допоможуть українському читачеві зрозуміти те, що відкривають перед ним наступні сторінки.

Париж, 1 жовтня 1992 р.

Празник Покрови Пресвятої Богородиці.

Вступ

Фатімське видіння

Книги, присвячені подіям у Фатімі, описують появи й розмови Пресвятої Богородиці з очевидцями у всьому їх історичному контексті. Вони розповідають про те, як віднеслись до видінь місцеві жителі, про опитування очевидців і свідків, надзвичайні оздоровлення й навернення, і багато інших захоплюючих подробиць духовного підйому привілейованих дітей та численних епізодів пов'язаних з цими подіями. Це цілком логічно й зрозуміло.

Проте, в багатьох читачів виникає бажання мати текст, що допоміг би їм глибше проникнути в саму суть цих появ, щоб досягнути значення того Послання, з яким Пресвята Богородиця прийшла до людей, щоб таким чином взяти до уваги Її вимоги.

Прагнучи задовольнити таке бажання, ми склали це оповідання, обмежене лише до того, що відбулося між Пресвятою Богородицею, Ангелом Португалії та очевидцями, тобто оповідання, в якому всі інші факти, які доповнюють та прикрашають історію Фатіми, були відкладені, для того, щоб зосереджувати увагу на основному.

Оповідання про появи Ангела в 1916 р. і Пресвятої Богородиці в 1917 р., збагачують особливі вияви, прийняті одним або другим з очевидців (особливо Сестрою Лусією). Оскільки вони є важливим доповненням до подій у Кова да Ірія, ми не можемо обминути їх.

* * *

В першій редакції цієї праці ми взяли за основу два досить відомі твори, які рекомендуємо читачам, що хочуть ознайомитися з повною історією Фатіми. Перша з них - це твір католицького американського письменника Уільяма Томаса Уолша, "Our Lady of Fatima" ("Фатімська Богородиця"). Другий - це твір о. Жоао де Марші, М.І.К., під заголовком "Era uma Senhora mais brilhante que o sol..." ("Була Пані яскравіша від сонця...").

Отець де Марші провів три роки в Фатімі, розпитуючи головних свідків подій і записуючи дбайливо їх свідчення. Він не раз розмовляв із Сестрою Лусією і міг уважно оглядати рукописи очевидиці, про які будемо говорити далі.

Уільям Томас Уолш був у Португалії 1946 року, проводивши бесіди з людьми. Він розмовляв зі Сестрою Лусією й у своїй книзі відобразив головні чотири спогади, написані нею.

Твори о. де Марші й Уолша заслуговують особливої довіри і в основному узгоджуються між собою. Проте, для більшої впевненості, ми їх порівняємо з іншими, які доповнюють певні факти й пояснюють деталі, їх ми цитуємо у відповідних місцях.

Проте нам не вдалося мати безпосередній доступ до більш авторитетних документів, якими є, безсумнівно, рукописи Сестри Лусії. Дійсно, вони залишилися до цього часу неопублікованими, за винятком деяких фрагментів відтворюваних авторами, які могли розглядати їх.

З нагоди п'ятдесятиріччя появ, коли наша праця була вперше опублікована, ми виявили бажання, яке було прагненням всієї родини душ, що об'єднуються навколо журналу

"Католицизм" щоби був опублікований повний текст цих дорогоцінних рукописів, для поучання всіх почитателів Фатімської Богородиці.

З радістю повідомляємо, що таке бажання, на щастя, було здійснене. Дійсно, в 1973 р. були нарешті опубліковані "Спогади й листи сестри Лусії" отцем доктором Антоніо Маріа Мартінсом, Т. І. (див. Бібліографію). Старанне видання відтворює факсиміле рукописів сестри Лусії, розміщених у трьох стовпчиках, де одному й тому ж надрукованому тексту відповідали французький і англійський переклади.

Відважуємося, однак, виявити бажання, щоб у майбутньому було опубліковане повне критичне видання, яке вміщало б, крім спогадів і листів різні свідчення сестри Лусії¹, документи канонічного процесу² і повне листування очевидиці, яке можна ще зібрати³.

¹ Отець Себастьяно Мартінс дош Рейш у своїй книзі "Очевидиця Фатіми веде діалог і відповідає про появи" наводить наступні документи:

а) ряд опитувань очевидців у період самих появ, проведених віконтом де Монтельйо (псевдонім каноніка д-ра Мануїла Нунеса Формінго від Лісбонської Патріярхальної Катедрі);

б) опитування проведені отцем Г.І. Йогеном, що був із сестрою Лусією 3-4 лютого 1946 р., та опубліковані того ж року інтерв'ю з нею в травневому, липневому й жовтневому номерах журналу "Посередниця й Цариця", що виходить два рази на місяць;

в) ідентифікація історичних місць Фатіми, проведена очевидицею 20 травня 1946 р.;

г) опитування д-ра Ж.Ж. Гоулвена, якому сестра Лусія письмово відповіла на лист 30 червня 1946 р. (Отець Себастьяно Мартінс дош Рейш повідомляє, що сестра Лусія вислала рукопис Єпископові Лейрії, який наказав надрукувати його на машинці в трьох копіях. Кожна з них була підписана очевидицею і мала таке призначення: одна була вислана д-ру Гоулвену, другу сестра Лусія залишила собі й третю єпископ Лейрії вислав до архівів разом з оригіналом. Автор не пояснює, чи переписав документ з рукопису, чи з копії);

г) опитування отця Жозе Педро да Сілва (пізніше Єпископ Візеї), котрому очевидиця відповіла 1 серпня 1947 р.

Крім цих свідчень і вже згаданих інтерв'ю з отцем де Марші та з Уолшем, сестра Лусія провела ще ряд бесід, протягом п'яти днів (з 16 по 20 вересня 1935 р.) з письменником Антеро де Фігейредо, які очевидиця коментує в своїх спогадах (IV, с. 368-376).

² Канонічний процес, що тривав вісім років, впродовж яких сестру Лусію опитували кілька разів, вирішився на користь появ. Єпископ Лейрії, преосвященний Жозе Алвес Корейя да Сілва, в Пастирському Посланні 13 жовтня 1930 р. висловився так: "Завдяки проведеним опитуванням та обговоренням, які не подаємо детально через скорочення, покійно благаючи Святого Духа й довірившись Покрові Пресвятої Богородиці, вислухавши отців-радників нашої дієцезії, вважаємо за належне:

а) заявити гідними вірування видіння дітей у Кова да Ірія, парохія Фатіми цієї дієцезії, 13 числа від травня до жовтня; б) офіційно дозволити культ "Фатімської Богоматері" (пор. "Посвячення Церквою культу Фатімської Богородиці" о.Франціска Рендейро, Ч.П., в "Фатіма, вітар світу", т. II, с. 179-180).

³ (3) У виданні "Спогади й листи сестри Лусії" о. Антоніо Маріа Мартінс, Т.І., включає, серед інших, деякі листи очевидиці своєму сповідникові отцеві Жозе Бернарду Гонсальвешу, Т.І., і зазначає, що саме він "викликав пізніше найцінніше листування очевидиці. Більшість цих листів стосується питання совісті, через що тепер не можуть бути опубліковані" (с. 399). У передмові до цієї ж книги (с. XX) о. Мартінс говорить, що писання очевидиці, крім спогадів, "включають тисячі листів, більшість з яких були написані після її входу до Кармелю Святої Тереси в Коїмбрі 25 березня 1948 р." З приводу свого листування з Отцем Гонсальвеш сестра Лусія натякає в даному уривку на накладену цензуру, що створювала певну верешкоду в розмовах з нею про справи совісті. Ось її слова в листі до того ж священика (21 січня 1940 р.): "Уже давно я хотіла Вам написати, але різні причини мені перешкоджають. Головна - це цензура. Писати й не сказати, що потребувала б, здавалося мені марнуванням Вашого часу: писати з цензурою неможливо. Потреба була часами дуже великою, але доводилось терпіти. Все минає, і наш добрий Бог усе передбачив і для кожної рани має ліки. Він добре знає, що є нашим єдиним лікарем на землі. Справді, і я признаюся, що також сумнівалася, чи Ви були охочі тратити час зі мною. Тому надзвичайно дякую за Ваш лист і любов, яку Ви проявили до мене, відкриваючи мені дорогу. Хай Господь Бог винагородить Вас" ("Спогади й Листи Сестри Лусії", с. 418).

Важливість Фатімської справи виправдовує таке, гідне похвали, зусилля.

Розповіді, написані сестрою Лусією, названі як Спогади I, II, III і IV.

Перший, написаний у звичайному зошиті, - це збірник особистих спогадів, пов'язаних з біографією Жасінти. 12 вересня 1935 р., при екстумації тлінних останків малої очевидиці з Фатіми, яка померла в 1920 р., констатувалося, що її обличчя зберігалось нетлінним. Єпископ Лейрії, преосвящений Жозе Альвеш Коррейя да Сілва, вислав сестрі Лусії знімку, зроблену при тій нагоді, і вона, подякувавши, згадала про чесноти двоюрідної сестри. Прелат наказав тоді сестрі написати все, що знала про життя Жасінти. Таким чином з'явився перший рукопис, що був завершений до Різдва 1935 року.

У квітні 1937 р. о. Айреш да Фонсека зауважив єпископові Лейрії, що перша розповідь сестри Лусії дозволяла припускати існування інших цікавих даних, пов'язаних з появами, що залишилися невідомими. Сестра Лусія почала тоді писати (7-21 листопада того ж року), після нового розпорядження пресвященного Жозе Альвеш Коррейя да Сілва, історію свого життя. В цій другій розповіді вона говорить також, хоч дуже коротко, про появи Пресвятої Богородиці й відтворює вперше появи Ангела. З різних причин їй доводилось мовчати про це; з одного боку, це була порада архиєрея з Оліваля, о. Фаустіно Жозе Жасінто Ферейри, якому вона розповіла про появи, - і ця порада була підтверджена пізніше ідентичною рекомендацією єпископа Лейрії; з іншого боку, критика й глузування, що виникли з приводу розповіді про перші появи Ангела весною й літом 1915 р., а також суворі докори її матері, сприяли великій стриманості, обережності й обачності. До речі, привертає увагу в спогадах сестри Лусії її велика неохота говорити про себе і, отже, про появи.

В 1941 р. єпископ Лейрії запропонував очевидиці, щоб вона написала все, що вона ще могла пригадати собі відносно життя своєї двоюрідної сестри, для нового видання книжки про Жасінту, яку хотів надрукувати канонік Ґаламба де Олівейра. "Той наказ, - пише сестра Лусія, - глибоко вразив душу, як промінь світла, знаменуючи, що прийшов час виявити дві перші частини Тайни" (пор. "Спогади й листи сестри Лусії", ст. 414). Таким чином, сестра Лусія починає свій третій рукопис розповіддю про вже відомі частини таємниці Фатіми. Потім описує враження, яке вони відклали в душі Жасінти. Розповідь датована 31 серпня 1941 року.

Здивований такими виявами, канонік Ґаламба де Олівейра зробив висновок, що сестра Лусія не сказала всього в попередніх документах, і тому звернувся з проханням до єпископа Лейрії, щоб він наказав сестрі Лусії написати повну історію появ: "Накажіть їй, Преосвящений, (...) щоб вона написала ВСЕ, абсолютно ВСЕ. Адже їй доведеться зробити багато обходів у чистилищі, тому що зберігала мовчанку щодо багатьох речей." Сестра Лусія просить вибачення, сказавши, що діяла завжди із слухняності. Канонік Ґаламба настійно вимагав від Єпископа, щоб він повелів їй, "сказати ВСЕ, ВСЕ; щоб нічого не приховувала" (напевно, маючи на увазі третю частину Таємниці). Єпископ, проте, волів не втручатися: "Цього я не наказую. Я не хочу втручатися у справи таємниць." Він тільки запропонував очевидиці повністю описати історію всіх появ (пор. Спогади IV, ст. 314, 316 - це занотовує сама сестра Лусія). Потім був написаний четвертий рукопис, датований 8 грудня 1941 р. У ньому сестра Лусія вперше відтворила історію появ, систематизувавши й упорядкувавши їх, заявляючи нарешті що "свідомо" нічого не пропустила з того, що ще могла пригадувати собі, за винятком, очевидно, третьої частини Таємниці, не маючи тоді розпорядження виявити її (пор. Спогади IV, ст. 352).

У першому виданні цієї праці ми намагалися відновити з найбільш можливою точністю хід появ, ґрунтуючись на головних бібліографічних джерелах того часу. На жаль, серед найкращих авторів, у їхніх трактуваннях ми знайшли ряд розходжень. Опублікувавши рукописи сестри Лусії, багато сумнівів були вирішені. Однак деякі ще існують. Отож, поки живе сама очевидиця, слушно консультиуватись з нею, щоб вона сама, по можливості, їх пояснила.

Щоб задовольнити бажання читачів, дотримуючись більшої автентичності відносно змісту Фатімського Послання, ми перевірили попереднє видання цієї праці, взявши за основу рукописи сестри Лусії, опубліковані нещодавно. Враховуючи певну недосконалість та деякі редакційні помилки в тексті, ми внесли відповідні поправки. Опис розмови цілком відтворює власні слова сестри Лусії. До речі, зазначимо, що стосовно нашої попередньої версії, зміст залишився незмінним, а автори, з якими ми консультувались, виявилися у своїх міркуваннях взагалі близькими до оригінального тексту.

Офіруючи українському читачеві цю працю, сподіваємося, що Послання Фатімської Богородиці стане більш відомим, улюбленим і гідним наслідування.

“Не бійтеся, я – Ангел Миру. Моліться зі мною.”

Частина I

Появи Ангела Португалії

Перед появою Пресвятої Богородиці Лусія, Франціск і Жасінта - Лусія де Жезус душ Сантуш, її рідний брат Франціск та його двоюрідна сестра Жасінта Марто, що проживали в селі Альжустрель, парафія Фатіми, - мали три видіння Ангела Португалії, або Ангела Миру.

Перша поява Ангела

Перша поява Ангела відбулася навесні або влітку 1916 р. в одній печері біля пагорба Кабесо, поблизу Альжустрель. Сталося все так, як описувала Сестра Лусія: *"Протягом якогось часу ми бавилися і раптом налетів сильний вітер, загойдав віттям дерев і змусив нас піднести очі, щоб побачити, що діялося, бо день був спокійний. Тоді ми побачили над деревами, в напрямі до сходу, світло, біліше від снігу. Це була постать юнака, прозора, від якої випромінювалось сяйво, ясніше від того дива, коли кристал виграє та сонці.*

Він наближався, і ми почали розрізняти риси обличчя: юнак 14-15 років, надзвичайної краси. Ми були здивовані й наче зачаровані. Не промовили ані слова.

Підійшовши до нас, він сказав:

- Не бійтеся. Я - Ангел Миру. Моліться зі мною.

І ставши на коліна, нахилив чоло до землі. Надхненні надприродним рухом, ми його наслідували й повторювали ті слова, які він до нас промовляв:

- Боже мій! Я вірю, поклоняюся, надіюся і люблю Тебе. Перепрошую Тебе за тих, які не вірять, не поклоняються, не надіються й не люблять Тебе.

Повторивши це тричі, піднявся й сказав:

- Моліться так. Серця Ісуса й Марії почують голос Ваших благань.

І зник.

Атмосфера надприродного, яка огортала нас, була така сильна, що ми майже не уявляли собі власного життя, впродовж довгого часу залишаючись у тій самій позі, повторюючи щоразу ту саму молитву. Присутність Бога була настільки відчутною, що навіть між собою ми не сміли говорити. Наступного дня душі наші були охоплені тією атмосферою, яка згодом ще довго не зникала.

Про цю появу ніхто не думав говорити, ані розкривати таємницю. Вона сама собою такого вимагала. Була настільки інтимна, що нелегко було вимовляти про неї найменше слово. Вона, можливо, справила найбільше враження на нас через те, що була виявлена першою."

(Пор. Спогади II, с. 114, 116; IV, с. 318, 320; де Марші, с. 51-52; Уолш, с. 39-40; Айреш да Фонсека. 121; Галамба де Олівейра, с. 52-57.)

Друга поява Ангела

Друга поява відбулася влітку 1916 р. над криницею дому батьків Лусії, біля якої бавилися діти. Ось як сестра Лусія розповідає про те, що сказав тоді Ангел їй та її кузенам:

"- Що Ви робите? Моліться багато! Найсвятіші Серця Ісуса й Марії мають над вами наміри милосердя. Офіруйте постійно Всевишньому молитви й жертви.

- Як ми повинні жертвувати собою? - запитала я.

- Все, що можете, офіруйте Богові як жертву за гріхів, якими Він є зневажений, благаючи навернення грішників. Добувайте таким способом мир для вашої батьківщини. Я є ваш Ангел хоронитель, Ангел Португалії. Понад усе приймайте, терпіть і з покорою витримуйте страждання, які Господь посылатиме вам.

І зник.

Ті слова Ангела відбивалися в нашому серці, як світло, що відкривало нам Бога і те, як Він любить нас і хоче щоб Його любили; ми зрозуміли ціну жертви, вона Йому була мила, як, заради неї, навертав грішників."

(Пор. Спогади II, с. 116; IV, с. 320, 322; де Марші, с. 53; Уолш, с. 42; Айреш да Фонсека, с. 121-122; Галамба де Олівейра, с. 57-58.)

Третя поява Ангела

Третя поява відбулася наприкінці літа або на початку осені 1916 р., знову в печері Кабесо. Сестра Лусія описує це таким чином: *"Як тільки ми прийшли, навколішках, нагнувшись обличчям до землі, почали повторяти молитву Ангела: 'Боже мій! Я вірю, поклоняюся, надіюся і люблю Тебе і т.д.' Я не знаю, скільки разів ми повторювали цю молитву, як раптом побачили, що над нами засіяло якесь світло. Ми піднялись, щоб побачити, що це. Перед нами був Ангел. Він тримав у лівій руці чашу, над якою зависла Частка, і краплі крові спадали з неї в чашу. Залишивши чашу й Частку немовби завислими в повітрі, він розпростерся на землі біля нас і повторив тричі молитву:*

- Пресвята Трійця, Бог Отець, Божий Син, Бог Дух Святий, глибоко Вам поклоняюся й офірую Вам Дорогоцінне Тіло, Кров, Душу й Божественність Ісуса Христа, присутнього в усіх кивотах землі, у надолуженні образ, святотатств і байдужості, якими Він самий є зневажений. І ради безконечних заслуг Його Найсвятішого Серця й Пречистого Серця Марії прошу навернення бідних грішників.

Потім, піднявшись, взяв знову в руку чашу й Частку, дав мені Частку, а те, що було в чаші, дав пити Жасінті й Франціскові, водночас промовляючи: 'Прийміть і пийте Тіло й Кров Ісуса Христа, зраненого й зневаженого людською невдячністю. Надолужуйте їхні злочини й утішайте вашого Бога.'

Знову розпростерся на землі і тричі повторив з нами молитву: 'Пресвята Трійця... і т.д.' І потім зник.

Якась надприродна сила огортала нас, ми наслідували Ангела в усьому, тобто, розпростершись, як він, і повторюючи за ним молитви. Сила присутності Бога була така велика, що поглинала нас, і наш дух майже цілком занепадав. Здавалося, що впродовж довгого часу ми були позбавлені тілесних відчуттів. У ті дні наші фізичні дії були немов керовані цією надприродною істотою, що змушувала нас до цього. Ми відчували мир і щастя, душі були

цілком сконцентровані на Богові. Фізична втома, що охоплювала нас, також була велика.

Не знаю чому, але появи Пресвятої Богородиці викликали в нас різноманітні ефекти. Всі відчували радість, мир і щастя. Але замість втоми була якась відверта жвавість; замість занепаду духа в Божій Присутності - торжество радості; замість неспроможності говорити раптом виникла спрага до спілкування. Проте, незважаючи на ті відчуття, прагнула мовчати, понад усе. Коли мене запитували, внутрішньо відчувала, немовби хтось підказував мені, диктуючи відповіді, які, не упускаючи правди, не відкривали того, що повинна була тримати в тайні."

(Пор. Спогади II, с. 118; IV, с. 322-326; де Марші, с. 54-55; Уолш, с. 43-44; Айреш да Фонсека, с. 122-123; Галамба де Олівейра, с. 58-59).

Появам Ангела в 1916 році передували й інші видіння, від квітня до жовтня 1915 р., під час яких Лусія й троє інших пастушків, Марія-Роза Матіяш, Тереса Матіяш і Марія Жустіно, побачили також на пагорбі Кабесо, як у повітрі пропливала над лісом "немов хмара, біліша від снігу, майже прозора, з обрисами людини". Це була "фігура, що нагадувала статую зі снігу, яка крізь проміння сонця ставала майже прозорою". З цим описом співпадають слова сестри Лусії (пор. Спогади II, с. 110; IV, с. 316 і 318; де Марші, с. 50-51; Уолш, с. 27-28; Айреш да Фонсека, с. 119; Галамба де Олівейра, с. 51).

Частина II

Появи Пресвятої Діви

В той час, коли відбувалися появи Пресвятої Діви, Лусія де Жезус, Франціск і Жасінта Марто мали відповідно 10, 9 і 7 років. Вони народилися 22 березня 1907 р., 11 червня 1908 р. і 11 березня 1910 р. Троє дітей мешкали, як ми сказали, в Альжустрелі (село парафії Фатіми). Появи відбулися в малому господарстві батьків Лусії - Кова да Ірія, розташованому два з половиною кілометри від Фатіми на шляху Лейрії. Пресвята Богородиця появлялася над кам'яним дубом, висотою в один метр або трохи більше. Франціск тільки бачив Пресвяту Діву, але не чув Її. Жасінта бачила й чула. Лусія бачила, чула й говорила з Пресвятою Богородицею. Появи відбувалися біля полудня.

Перша поява: 13 травня 1917 р.

Троє очевидців бавилися у Кова да Ірія, коли раптом побачили два спалахи світла, наче блискавки, після яких над кам'яним дубом з'явилася їм Матір Божа. Це була *"Пані в білій одежі, яскравіша від сонця, випромінювала світло, ясніше й сильніше від кришталевого келиха, повного кришталево-чистої води, крізь який пробивається проміння палаючого сонця"*, - описує Лусія. Її обличчя, гарне, що важко описати, не було *"ані сумним, ані веселим, але серйозним"*, з виразом помірного докору. Руки, складені на грудях у молитві, були спрямовані догори. З правої руки звисала вервиця. Одяг, здавалося, був наче зітканим зі світла. Туніка була біла, і біла була мантія, обведена золотом, що покривала голову Діви й спускалася до ніг. Не можна було бачити ні волосся, ні вух. Рис обличчя Лусія ніколи не могла описати, те небесне обличчя так сяло, що неможливо було на ньому зосередити погляд. Очевидці були майже поруч біля Пресвятої Богородиці - приблизно півтора метра дистанції, - отож знаходились у тому світлі, яке оточувало Її і випромінювалось від неї. Ось як відбувалась розмова між ними⁴:

⁴ Відповідаючи на запитання Уолша про те, чи передаючи слова Ангела й Пресвятої Богородиці, повторювала точні слова, що почула, чи дала тільки їх загальне значення, сестра Лусія заявила: *"Слова Ангела мали непереборну переконливість, надприродну дійсність, так що їх неможливо було забути. Здавалося, що вони точно й незгладимо збереглися в моїй пам'яті. Зі словами Пресвятої Богородиці було інакше. Я не могла бути певною, що кожне слово було точним. Я радше зберегла значення і передала в словах те, що зрозуміла. Нелегко пояснити це"* (Уолш, англійське видання, с. 224). Зіткнувшись з цією трудністю - виразити людськими словами те, що почула від Пресвятої Богородиці, - як звичайно буває в деяких містичних явищах, - сестра Лусія завжди прагнула буквально відтворити те, що повідомила їй Пресвята Діва. Це яскраво відображено в бесіді з отцем Йонгеном:

- Чи Ви. - запитує о. Йонген, - відкриваючи Таємницю, хотіли осмислити те, що Пресвята Діва Вам сказала, чи Ви цитували Ті слова буквально?

- Коли я говорю про появи, обмежуюсь осмисленням слів: коли пишу, стараюся, навпаки, цитувати буквально. Про Таємницю мені хотілося написати слово в слово.

- Чи Ви певні, що зберегли все в пам'яті? (Продовження на наступній сторінці.)

Пресвята Богородиця: *"Не бійтеся, Я вам не пошкоджу."*

Лусія: *"Звідки є Ваша Милість?"*

Пресвята Богородиця: *"Я є з Неба"* (і Пресвята Діва піднесла руку, щоб вказати на небо).

Лусія: *"І що Ваша Милість бажає від мене?"*

Пресвята Богородиця: *"Я прийшла просити, щоб ви приходили сюди протягом шести місяців⁵, дня 13-го, в тій самій годині. Пізніше скажу, хто Я і що Я бажаю. Потім повернуся сюди ще один сьомий раз."*

Лусія: *"І я також піду до Неба?"*

Пресвята Богородиця: *"Так, підеш."*

Лусія: *"І Жасінта?"*

Пресвята Богородиця: *"Також."*

Лусія: *"І Франціск?"*

Пресвята Богородиця: *"Також, але має відмовити багато вервиць."*

Лусія: *"Марія дас Невес вже є в Небі?"*

Пресвята Богородиця: *"Так, є."*

Лусія: *"І Амелія?"*

Пресвята Богородиця: *"Буде в Чистилищі до кінця світу."*

"Хочете офірувати себе Богові, щоб зносити всі терпіння, що Він схоче надіслати Вам, в акт надолуження за гріхи, якими Він є зневажений і в акт благання за навернення грішників?"

Лусія: *"Так, ми хочемо."*

Пресвята Богородиця: *"Будете мати багато терпінь, але ласка Божя буде вашою підтримкою."*

"Вимовляючи ті останні слова ('ласка Божя' і т.д.), розкрила долоні, посилаючи нам, - пише далі сестра Лусія, - таке сильне світло, наче сяйво, що проникало у груди, до найбільш інтимного в душі, допомагало нам бачити себе в Бозі, який був цим світлом, яснішим, ніж відблиск у найкращому із дзеркал. І тоді якийсь внутрішній поштовх змусив нас впасти на коліна й повторювати: 'Пресвята Трійця, я поклоняюся Тобі, Боже мій, Боже мій, я люблю Тебе в Найсвятішій Тайні Євхаристії.'

Через кілька хвилин Пресвята Діва додала: 'Моліться на вервиці щодня, щоб досягти миру для світу й кінця війни.'

Потім, - описує сестра Лусія, - Вона почала підніматися, в напрямі сходу, поки не зникла вдалині у безмежності неба. Світло, що оточувало Її, немов прокладало Їй шлях у

- Я думаю, що так.

- Отже Таємниці були виявлені саме в тому порядку, за яким вони були Вам передані?

- Так (де Марці, с. 308-309).

⁵ Очевидці завжди розуміли, що остання поява мала бути в жовтні, про що, до речі, їм було ясно сказано в появі серпня. *"Шість місяців підряд"*, включаючи першу появу. Сьома поява, про яку говориться пізніше, не входить до цього ряду.

зоряному небозводі."

(Пор. Спогади II, с. 126; IV, с. 330, 336; де Марші, с. 58-60; Уолш, с. 52-53; Айреш да Фонсека, с. 23-26; Галамба де Олівейра, с. 63-64).

Друга поява: 13 червня 1917 р.

Перед другою появою очевидці знову помітили ясність, яку вони назвали блискавкою, хоча це була не блискавка, а відблиск світла, яке поступово наближалось. Деякі спостерігачі, що в числі приблизно п'ятдесятьох прибули до місця, бачили затемнення сонячного світла протягом кількох хвилин, від початку зустрічі. Інші розповідали, що верхів'я кам'яного дуба, покриті листям, здавалося, вгиналося, немов під вагою, за мить до того, як Лусія почала говорити. Під час розмови Пресвятої Діви з дітьми деякі чули шелестіння, звук, що нагадував гудіння бджіл.

Лусія: *"Що Ваша милість бажає від мене?"*

Пресвята Богородиця: *"Хочу, щоб ви прийшли сюди 13-го числа наступного місяця, щоб ви щодня відмовили вервицю, і щоб ви навчилися читати⁶. Тоді Я скажу вам, що Я хочу."*

Лусія попросила оздоровлення хворої особи.

Пресвята Богородиця: *"Якщо навернеться, видужає протягом року."*

Лусія: *"Я хотіла б Вас попросити, щоб Ви забрали нас до Неба."*

Пресвята Богородиця: *"Так, Жасінту й Франціска Я приведу туди дуже скоро. Але ти залишишся тут ще на деякий час. Ісус хоче послужитися тобою, щоб ти допомогла людям пізнати Мене й любити Мене. Він хоче встановити на світі набожність до Мого Пречистого Серця. Тому, хто її сприйме, обіцяю спасіння; і будуть возлюблені Богом ті душі, як квіти, Мною виращені, щоб прикрасити Його трон."*

Лусія: *"Я залишусь тут сама?"*

Пресвята Богородиця: *"Ні, донько. Ти багато страждаєш? Не втрачай мужності. Я ніколи тебе не покину. Моє Серце буде твоїм прибіжищем і шляхом, що поведе тебе до Неба."*

*"Промовивши ті останні слова, - розповідає сестра Лусія, - Вона розкрила долоні й удруге передала нам відблиск цього безмежного світла. В ньому ми відчували себе немов зануреними в Бога. Жасінта й Франціск, здавалося, були в тій частині світла, що підносилося до Неба, а ж перебувала в тій частині світла, що розсіювалося по землі. Перед долонею правої руки Пресвятої Діви було Серце, оточене колючками, які немовби проколювали його. Ми зрозуміли, що це було Непорочне Серце Марії, зневажене гріхами людства, що прагнуло надолуження."*⁷

Коли це видіння зникло, Пані, ще оточена світлом, яке від Неї випромінювалося, піднялася без зусиль над деревцем, і почала повільно підніматися в напрямі сходу, поки не зникла зовсім. Деякі, хто стояв поруч, помітили, що верхів'я кам'яного дуба схилилося,

⁶ Наказ "навчитися читати", завжди сприймався так, що це стосувалося тільки Лусії, через те, що інші очевидці невдовзі були взяті до Неба, згідно з обіцянкою Пресвятої Богородиці в цій появі.

⁷ Очевидці зберегли найсуворішу обережність, про що їм було сказано в появі місяця червня, стосовно почитання Непорочного Серця Марії, до такої міри, що заявили, що Пресвята Богородиця їм відкрила Таємницю. У своїх спогадах сестра Лусія пояснює, що Пресвята Діва не просила їх зберігати це в таємниці. *"Але ми відчували, що Бог до цього нас спонукає"*, - додала Лусія (Спогади IV, с. 336).

немовби рухаючись за мантиєю Пані. Тільки через кілька годин все стало на попереднє місце.

(Пор. Спогади II, с. 130; IV, с. 334, 336, 400; де Марші, с. 76-78; Уолш, с. 65-66; Айреш да Фонсека, с. 34-36; Галамба де Олівейра, с. 70).

Третя поява: 13 липня 1917 р.

Під час третьої появи сірувата хмарка нависала над кам'яним дубом, сонце зайшло, легкий свіжий вітерець повіяв над головою, незважаючи на те, що було літо. Пан Марто, батько Жасінти й Франціска, розповідає, що почув також шум, немов дзижчання мухи в порожньому глечикі. Очевидці побачили звичайний відблиск світла й потім побачили Пресвяту Діву над кам'яним дубом.

Лусія: *"Що Ваша милість бажає від мене?"*

Пресвята Богородиця: *"Я хочу, щоб Ви прийшли сюди 13-го числа наступного місяця, щоб далі молилися на вервиці щодня в честь Пресвятої Богородиці Вервиці, щоб досягнути миру для світу й кінця війни, бо тільки Вона може бути вашою заступницею."*

Лусія: *"Я хотіла би Вас спитати, хто Ви є, і сотворити чудо, щоб усі повірили, що Ваша милість нам являється."*

Пресвята Богородиця: *"Приходіть сюди щомісяця. В жовтні Я скажу, хто Я, чого бажаю й сотворю чудо, щоб усі побачили й повірили."*

Лусія представила тоді ряд прохань навернення, оздоровлення й інші ласки. Пресвята Діва відповідала, порадивши завжди застосовувати вервицю, що це допоможе досягти ласки протягом року.⁸

Потім продовжила: *"Жертвуйте собою за грішників і завжди, коли принесете будь-яку жертву, весь час промовляйте: 'О Ісусе, це чиню з любови до Тебе, за навернення грішників і як надолуження за гріхи, поповнені проти Непорочного Серця Марії.'"*

*** Перша частина Таємниці: видіння пекла**

"Сказавши ці останні слова, - розповідає Лусія, - знову розкрила долоні, як і два попередні рази. Відблиск світла, яке йшло від Неї, здавалося, проникає в землю, й ми побачили океан вогню й у цьому вогні були дияволи й душі, наче прозорі й чорні або тьмяні язички полум'я з людськими обрисами. Вони плавали в пожежі, полум'я огортало їх і виходило з них разом із хмарами диму, падаючи на всі боки - подібно до падіння іскор під час великих пожеж - серед пронизливих криків і стогонів болю й розпачу, що жахали й змушували тремтіти від страху. Дияволи розрізнялися жахливими й огидними формами страшних і невідомих звірів, які були немов розпечене вугілля."

⁸ Автори повідомляють деякі деталі стосовно тих ласк, про які Лусія просила Богородицю. Однією з них було зцілення сина каліки Марії Карейри. Пресвята Діва відповіла, що не вилікує його і не витягне його з бідності, але нехай він щодня молиться на вервиці в родині, й Вона даруватиме йому засоби, щоб заробляти на життя (пор. де Марші, с. 91; Айреш да Фонсека, с. 42). Інший хворий просив її про те, щоб піти якнайшвидше до Неба. Пресвята Богородиця відповіла, що він не повинен квапитись, що вона добре знає, коли повинна прийти за ним (пор. де Марші, с. 91).

Уолш (с. 86) згадує, що *"Жасінта сказала (своїм родичам) про бажання Пресвятої Диви промовляти молитву на вервиці щодня в кожній родині"*. Проте єдине нагадування про цей побожний звичай ми знайшли лише в пораді, даній синові Марії Карейри.

Видіння тривало тільки одну мить, Лусія була надзвичайно вражена цим і зі страху крикнула: "А!" Вона коментує, що без обіцянки Пресвятої Діви їх взяти до Неба очевидці померли б із переляку й жаху.

*** Друга частина Таємниці: попередження кари й засоби, щоб її уникнути**

Злякані, й немов прохаючи допомоги, очевидці піднесли очі до Пречистої Діви, яка промовила до них з добротою й смутком:

Пресвята Богородиця: *"Ви бачили пекло, куди йдуть душі бідних грішників. Щоб їх спасти, Бог хоче встановити в світі побожність до Мого Непорочного Серця.*

Якщо зроблять те, що Я вам скажу, спасеться багато душ і настане мир.

Війна закінчиться, але якщо не перестануть ображати Бога, в царюванні Пія XI почнеться друга війна, набагато гірша⁹. Коли побачите ніч, освітлену невідомим сяйвом, то знайте, що це великий знак, даний Богом, який буде карати світ за його злочини війною, голодом і переслідуванням Церкви й Святого Отця¹⁰.

Щоб запобігти цьому, Я прийду просити про присвячення Росії Моєму Непорочному Серцю й надолужене Святе Причастя у перші суботи кожного місяця. Якщо послухають Моїх прохань, Росія повернеться й настане мир; якщо ні, поширюватиме свої блуди по світі, спричиняючи війни і переслідування Церкви; праведні стануть мучениками. Святіший Отець багато страждатиме, багато націй буде знищено; наприкінці Моє Непорочне Серце восторжествує. Святіший Отець посвятить Мені Росію, що повернеться, і на деякий час світові буде подарований мир. У Португалії завжди зберігатиметься Догма Віри...

*Не говоріть цього нікому. Франціскові можете сказати."*¹¹

⁹ У лютому 1946 р. в заявах отцю Йонгенові сестра Лусія підтвердила, що Пресвята Богородиця вимовила ім'я Пія XI, не знаючи в той час, чи мова йде про Папу чи короля.

Сестру Лусію не бентежив той факт, на який вказували, що війна почалася тільки під понтифікатом Пія XII. Вона зазначає, що приєднання Австрії, і ми могли б додати багато інших політичних подій наприкінці царювання Пія XI, є свідченням правдивих попередніх стадій війни, тих вогників світової пожежі, що по-справжньому розгорілася дещо пізніше (пор. інтерв'ю з Отцем Йонгеном у де Марші, с. 309).

¹⁰ Лусія вважала, що бачила "великий знак" у надзвичайному світлі - астрономи вважали його північним сяйвом, - що освітило небо Європи в ночі з 25 на 26 січня 1938 р. (від 20 год. 45хв. до 1 год. 15хв., з короткими перервами). Переконана, що світова війна яка *"повинна бути страшною, страшною"*, невдовзі вибухне, вона підсилила зусилля, щоб досягнути здійснення тих прохань, які - як ми побачимо в IV-й частині - були їй передані з цією метою. Сестра Лусія стосовно цього написала листа безпосередньо до Папи Пія XI (пор. де Марші, с. 92; Уолш, с. 179-181; Айреш да Фонсека, с. 45).

¹¹ Видіння пекла й передбачення майбутніх подій складають дві відомі частини Таємниці Фатіми, повідомлені очевидцям під час появи в липні.

У передмові до бразильського видання Записів сестри Лусії о. Антоніо Марія Мартінс, Т.І., категорично стверджує, що третя частина Таємниці, *"Текст якої ще не був розголошений"*, розглядає тільки питання так званої *"кризи Церкви"* (цитований твір, с. XVIII). Автор не пояснює, яким чином він дізнався про це, ані не дає більших пояснень про справу. Зрештою, це твердження є настільки правдоподібним, що ми майже повинні сказати, що Таємниця не могла б уникати трактування про це важливе питання. Це пояснило б, можливо, чому ця частина Послання ще не була розголошена, незважаючи на величезне очікування й сподівання цілого світу.

Варто зазначити, що в Спогаді III сестра Лусія закінчує розповідь другої частини Таємниці словами: *"І буде дарований світові на деякий час мир"*. У Спогаді IV, вона одразу ж додає, завершуючи думку: *"В Португалії зберігатиметься завжди Догма Віри"*. Звідси виходить логічний висновок, що Догма Віри загубиться в такому

Потім:

*Коли молитесь на вервиці, промовляйте після кожного тайнства: 'О, мій Ісусе, прости нам наші гріхи, збережи нас від некоего вогню, візьми всі душі до Неба й поспіши з допомогою до тих, що найбільше потребують.'"*¹²

Лусія: *"Чи Ваша Милість не бажає більше нічого від мене?"*

Пресвята Богородиця: *"Ні, сьогодні не бажаю більше нічого від тебе."*

"І, як звичайно, почала підніматися в напрямі до сходу, зникаючи в безмежності небозводу."

великому просторі світу, отож, особливої уваги заслуговує той факт, що віра зберігатиметься в Португалії. Але що означає зберігати або не зберігати Догму Віри в даній країні? Важко визначити. Проте, якою б не була досяжність цього виразу, очевидно, що мова йде про кризу Віри. І, таким чином, знову вповні впадаємо у важливішу тему сучасної кризи Церкви, тому що криза Віри є її корінням.

З іншого боку, *"і т. д."*, з яким Сестра Лусія закінчує свою розповідь, наводить на думку, що третя частина Таємниці стосується саме цієї частини її розповіді і безпосередньо пов'язується з реченням, яке ми щойно цитували. Однак це дозволяє нам зробити висновок про те, що наступає епоха кризи католицької віри в цілому світі. Таким чином, припущення, що криза Церкви є темою третьої частини Таємниці, стає все більш правдоподібним.

Однак, якщо залишимо з боку поле припущень, до речі цілком ймовірних, і наблизимось до реальності, один із найбільш вражаючих аспектів кризи Церкви полягає саме в цій інфільтрації у лівих католицьких колах. Цей аспект кризи вже був таким загрозливим у 1968 р., що в цьому році 1.600.000 бразильців, 280.000 аргентинців, 105.000 чилійців і 25.000 уругвайців підписали послання до Його Святости Папи Павла VI, прохаючи вжити негайних заходів, щоби стримати таку інфільтрацію (пам'ятні петиції були організовані Товариствами Оборони Традиції, Родини й Приватної Власності в згаданих країнах).

Однак, комунізм є якраз тим батоном, яким Бог хоче покарати світ за його злочини. Пресвята Богородиця говорить у другій частині Таємниці, що *"Росія поширюватиме свої блуди по цілому світі"*. Коли ми бачимо, що ці блуди досягли святині Католицької Церкви, що навіть Павло VI твердив, що *"дим Сатани проник через деякі тріщини в храм Божий"* (Проповідь 29 череня 1972 р.) не можемо відкидати думки, що між другою і третьою частинами Таємниці існує певна співзвучність, якщо третя частина дійсно розглядає питання кризи в Церкві.

Зрештою, Сестра Лусія підкреслює, що *"Таємниця складається з трьох ВІДМІННИХ речей"* (пор. Спогади III, ст. 218). Перша - це видіння пекла; друга - передбачення Кари й засобів, щоб її уникати; третя мала стосуватися - згідно з твердженням Отця Антоніо Марія Мартінс, Т.І., і нашим припущенням - кризи в Церкві, що прирікала на пекло незліченні душі (перша частина Таємниці) і спричиняла Кару, яка впаде на світ (друга частина Таємниці).

¹² Існує декілька формулювань цієї молитви. Незначні відмінності зустрічаються навіть у самих рукописах та бесідах зі сестрою Лусією. Молитва, яку ми наводимо знаходиться в Спогаді IV, с. 340-342 і була підтверджена очевидцею в інтерв'ю з Уолшем (с. 197). У відповідь на запитання д-ра Гоулвена останній вислів поданий у наступній редакції: *"І допоможи головно тим, що найбільше потребують"* (пор. Себастьяно Мартінс дос Рейс, "Очевидиця веде діалог і відповідає про Появи", с. 39). Як бачимо, це останнє формулювання найбільш віддаляється від інших; і на ньому Лусія наполягає менше, оскільки воно з'являється тільки в одному документі. До речі, ніхто не знає, чи о. Себастьяно Мартінс дос Рейс, що його опублікував, переписав його безпосередньо з рукописа чи з копії, надрукованої на машинці, цитованого допиту. Цікаво перевірити, чи не було якогось блуду при переписі.

Одна річ певна: коли очевидці промовляли цю молитву, то розуміли, що вона звернена до душ, які знаходяться в більшій небезпеці засудження, а не душ Чистилища. Сестра Лусія точно підтверджує це в листі від 18-го травня 1941 р., до отця Гонсальвеша: *"Переклали (молитву) роблячи останнє благання за душі Чистилища, тому що не зрозуміли значення останніх слів; але я вірю, що Пресвята Богородиця говорила про душі, які знаходяться в більшій небезпеці засудження. Це враження мені збереглося, і може вам здасться те саме після прочитання частини Таємниці мною записаної, знаючи, чого Вона нас навчила пізніше, в 3-й появі, в липні"* (пор. "Спогади й Листи Сестри Лусії", с. 442). Тому формулювання "О мій Ісусе, прости нам, збережи нас від пекельного вогню, полегши долю душам Чистилища, особливо покинутим і забутим", є неправильним.

Почувся тоді наче грім, вказуючи, що поява скінчилася¹³.

(Пор. Спогади II, с. 138; III, с. 218 і 220; IV, с. 336-342; де Марші, с. 90-93; Уолш, с. 75-77; Айреш да Фонсека, с. 41-46; Ґаламба де Олівейра, с. 72-78 і 146-147).

Четверта поява: 15 серпня 1917 р.

13 серпня, коли мала відбуватися четверта поява, очевидці не могли бути присутніми в Кова да Ірія, бо були викрадені силою Адміністратором Оурема, який хотів вирвати від них Таємницю. Діти стояли на своєму.

У визначений час, в Кова да Ірія почувся грім, а потім з'явилася блискавка, і спостерігачі помітили білу хмарку, що нависла на кілька хвилин над кам'яним дубом. Спостерігалися також явища послідовних змін кольору облич осіб, одержі. Все нагадувало, що Пресвята Богородиця появилася, але дітей не знайшла.

15 серпня¹⁴ Лусія була з Франціском і ще одним двоюрідним братом у місцевості,

¹³ Після цієї появи, стурбовані питаннями, про що сказала Пресвята Діва, очевидці оголосили, що йшлося про Таємницю. - "Добру чи злу?", - настійно вимагали ті, які запитували. - "Добра для одних, зла для других", - відповіли діти (пор. де Марші, с. 94; Уолш, англійське видання, с. 84).

Перед останньою появою, на запитання Каноніка Др. Мануїла Нунеса Формігао до Франціска і Жасінтн, чи *"нарід став би сумним, якщо дізнався б про таємницю"*, вони відповіли: - *"Став би сумним"* (пор. де Марші, с. 151-152; Уолш, с. 121).

Чи кара, провіщена в появі в липні полягала б у війні 1939-1945 років? Аналіз тексту, здається, веде до заключення, що друга світова війна не була нічим іншим, як початком великої кари.

Справді, Пресвята Богородиця оголошує, що *"багато націй буде знищено"*. Проте різні нації були суворо покарані під час війни та після неї, але не можна сказати, що були знищені.

З іншого боку, сестра Лусія в інтерв'ю, даному Уолшеві вже після війни (15-го липня 1946 р.) зауважила: *"Якщо це буде зроблено (посвячення Росії), Вона (Пресвята Богородиця) наверне Росію, і буде мир. Якщо ні, блуди Росії поширюватимуться по всіх країнах світу"*. - *"На Вашу думку, - запитав Уолш, - це значить, що всі країни, без винятку, будуть завойовані комунізмом?"* - *"Так"*, - відповіла очевидиця (Уолш, англійське видання, с. 226).

Однак, експансія комунізму та його ідеологічне розповсюдження по цілому світу почалося більш помітно під кінець війни. Таким чином, треба думати, що кара оголошена Пресвятою Дівою, якраз здійснюється.

Зрештою, якщо б кара вже здійснилась, повинна бути виконана частина послання, яка говорить про перемогу Пресвятої Богородиці й заснування Її Царства. На це ясно вказують слова: *"Нарешті Моє Непорочне Серце восторжествує"*. Про це, якраз можна сказати, що воно ще не сталося.

Через це все, нам здається, що жажливі терпіння другої світової війни можуть вважатися прологом до тієї кари, яку оголосила Пресвята Діва, і яка ще не здійснилася.

¹⁴ Є певний сумнів щодо цієї дати. Сама сестра Лусія згадує про неї без певності: у Спогадах II і IV вона стверджує, що поява була в цей день; але у відповіді д-ру Гоулленові зупиняється на 19-му числі, записуючи на марґінесі: *"До цього я більше схиляюся, бо, якщо б це було 15-го, то ми мали бути тільки один повний день у в'язниці; але пригадую, що ми були більше"* (Себастьяно Мартінс дос Рейс, "Очевидця Фатіми веде діалог і відповідає на запитання про Появи", с. 43).

У канонічному розслідуванні від 8-го липня 1924 р. Лусія детально описує, день-у-день, своє ув'язнення (разом з іншими очевидцями), і каже, що всі три повернулися до Оурем дня 16-го числа. Таким чином, більшість авторів вважають найімовірнішою дату 19-го серпня, що припадала на неділю, оскільки очевидиця пригадує, що поява відбулася в день устанавленого свята. Тепер, як у своїх Спогадах II і IV, так і в канонічному розслідуванні, Лусія рішуче стверджує, що поява у Валіньюс мала місце в день повернення з Віла Нова де Оурем. Оскільки діти були викрадені 13-го числа, то припущення, що поява відбулася 19-го, свідчить, що діти були ув'язнені шість днів, що також здається надмірним.

Таким чином, Ґаламба де Олівейра (с. 83) зупиняється на 15-му числі, вказуючи на можливість розходження на одну ніч і один день в оповіданні Лусії перед канонічною комісією в 1924 р.

званій Валіньйос, у господарстві одного зі своїх дядьків, коли біля 4-ї години пополудні почали відбуватися атмосферні зміни, що передували появі Пресвятої Діви в Кова да Ірія: раптове зниження температури й блідість сонця. Лусія, відчуваючи, що щось надприродне наближалося й огортало їх, послала поспіхом за Жасінтою, щоб прийшла побачити Пресвяту Богородицю, яка, передвіщана, як і в попередні рази, відблиском світла, появилась над кам'яним дубом, трохи більшим від того, що був у Кова да Ірія.

Лусія: *"Що Ваша Милість бажає від мене?"*

Пресвята Богородиця: *"Хочу, щоб ви далі йшли до Кова да Ірія 13-го числа і щоб далі молилися щодня на вервиці. В останньому місяці сотворю чудо, щоб усі повірили."*¹⁵

Лусія: *"Що Ваша Милість бажає, щоб розпорядитися грішми, які нарід залишає в Кова да Ірія?"*

Пресвята Богородиця: *"Зробіть дві таці; одну понесеш ти з Жасінтою й ще двома дівчатами, одягненими в біле; другу нехай несе Франціск і ще три хлопці. Ці гроші зібрані для празника Богородиці Вервиці, і залишок - для каплиці, що буде побудована."*¹⁶

Лусія: *"Я хотіла просити Вас про оздоровлення деяких хворих."*

Пресвята Богородиця: *"Так, деяких вилікую протягом року". І, огорнута сумом, знову порадила їм практику умертвіння, промовивши на прощання: "Моліться, моліться багато й робіть жертви за грішників, бо багато душ піде до пекла, тому що нема нікого, хто б пожертвував себе за них і просив за них."*

"І, як звичайно, почала підніматися в бік сходу."

Очевидці зрізали гілки дерева, над яким Пресвята Діва появилась їм, і принесли їх додому. Гілки випускали рідкісно ніжний аромат.

(Пор. Спогади II, с. 150; IV, с. 342, 344; де Марші, с. 127-129; Уолш, с. 109-110; Айреш да Фонсека, с. 61-62; Галамба де Олівейра, с. 89.)

П'ята поява: 13 вересня 1917 р.

Як і раніше, присутні (число яких досягало 15-20 тисяч осіб, а може, більше) спостерігали ряд атмосферних явищ: раптове охолодження повітря, згасання сонячного світла до такої міри, що можна було бачити зорі, щось подібне до дощу із райдужних пелюсток або сніжинок, що зникали раніше, ніж доторкались до землі. Особливо цього разу люди помітили світлий глобус, який повільно й велично пересувався по небі, від сходу до заходу і, під кінець появи - в протилежному напрямі. Як і раніше, очевидці побачили відблиск світла і потім Пресвяту Діву над кам'яним дубом.

Пресвята Богородиця: *"Моліться далі на вервиці, щоб досягнути кінця війни. У жовтні прийде також Ісус Христос, Страдальна Божя Матір і Божя Матір з гори Кармель, Святий Йосиф з Дитятком Ісусом, щоб поблагословити світ. Бог задоволений вашими жертвами,*

¹⁵ У цьому місці де Марші додає слова Пресвятої Богородиці: *"Якщо не були б відвезли Вас до села (звичайне слово в околиці, щоб називати Віла Нова де Оурем, колись село), чудо було б більш грандіозним".* Ніякий інший автор не реєструє це речення, яке також не з'являється в Спогадах сестри Лусії.

¹⁶ (16) Згідно зі свідченням, що Лусія зробила про ці появи парохів Фатіми 21 серпня 1917 р., підтвердженими відповідями канонічному розслідуванні 18-го серпня 1924 р., це останнє речення було сказане не в четвертій, але в п'ятій появі, де де Марші її ставить (пор. де Марші, с. 127).

але Він не хоче, щоб ви спали зі шнуром, носіть його тільки протягом дня." ¹⁷

Лусія: *"Від імені багатьох прошу Вас допомогти оздоровити деяких хворих і одного глухонімого."*

Пресвята Богородиця: *"Так, деякі одужають, інші - ні"¹⁸. У жовтні сотворю чудо, щоб усі повірили"¹⁹. І, піднімаючись, щезла, як звичайно."*

(Пор. Спогади II, с. 156; IV, с. 346, 348; де Марші, с. 138-139; Уолш, с. 115-116; Айреш да Фонсека, с. 70-71; Галамба де Олівейра, с. 93.)

Шоста й остання поява: 13 жовтня 1917 р.

Очевидці знову побачили відблиск світла і потім - Пресвяту Діву над кам'яним дубом:

Лусія: *"Чого Ваша Милість бажає від мене?"*

Пресвята Богородиця: *"Я хочу сказати тобі, нехай тут побудують каплицю на Мою славу, бо Я - Пані Вервиці, щоб далі молилися на вервиці щодня. Війна закінчиться й військові скоро повернуться до своїх домівок."*

Лусія: *"Я маю до Вас прохання від багатьох: оздоровити деяких хворих і навести грішників..."*

Пресвята Богородиця: *"Одних - так, других - ні"²⁰. Треба, щоб вони поправилися, щоби просили прощення за свої гріхи."* І з сумом промовила: *"Не ображайте більше Господа Бога, бо Він і так вже є зневажений."* ²¹

¹⁷ Діти почали вживати як волосяницю кусень товстого шнура, якого не знімали навіть вночі. Це їм багато разів перешкаджало спати, й вони проводили безсонні ночі. Звідси хвала й рекомендація Пресвятої Богородиці.

¹⁸ Де Марші додає речення Пресвятої Богородиці: *"Тому що Ісус Христос їм не довіряє"*. У відповідях др. Гоулвенів, сестра Лусія каже, що не може пригадати цієї фрази (пор. Себастьяно Мартінс дос Рейс, "Очевидиця Фатіми веде діалог і відповідає на запитання про Появи", с. 45).

Де Марші ставить, у цьому місці, наступне прохання Лусії до Пресвятої Богородиці: *"Багато людей кажуть, що я брехунка, що я заслуговувала бути повішеною, або спаленою. Зробіть чудо, щоб усі повірили."*

Жодне з цих речень не з'являється у Спогадах сестри Лусії.

¹⁹ Де Марші додає наступний діалог:

Лусія: *"Люди дали мені два листи для Вашої Милости й флакон одеколону."*

Пресвята Богородиця: *"Це не дає користі для Неба."*

У відповіді допитові о. Жозе Педро да Сілва, сестра Лусія каже, що не пригадує, що офірувала "одеколон" Пресвятій Богородиці (пор. Себастьяно Мартінс дос Рейс, "Очевидиця Фатіми веде діалог і відповідає про Появи", с. 63). Ця розмова також не з'являється у спогадах очевидці.

²⁰ У листі 18-го травня 1941 р., отцеві Жозе Бернардо Гонсалвесові, Т.І., сестра Лусія пояснює, що в цьому місці Пресвята Діва сказала, що мала дати деякі з цих ласк протягом року, а інші ні (пор. "Спогади й листи сестри Лусії", с. 442).

²¹ Де Марші закінчує цю появу наступним чином:

Лусія: *"Чи не хочете нічого більше від мене?"*

Пресвята Богородиця: *"Не хочу нічого більше."* (Продовження на наступній сторінці.)

Потім, розкривши руки, Пречиста Діва піднесла їх до сонця і, заки піднімалася, той відблиск Її власного світла продовжував відображатися на сонці.

Лусія в цю мить вигукнула: *"Подивіться на сонце!"*

Пречиста Діва щезла в безмежності небозводу, а перед очима очевидців постали три сцени, символізуючи спочатку таїнства радісні вервиці, потім страсні й нарешті славні (тільки Лусія побачила три сцени; Франціск і Жасінта - тільки першу з них).

Біля сонця з'явилися Святий Йосиф з Дитятком Ісусом і Пресвята Богородиця Вервиці. Це була Пресвята Родина. Пресвята Богородиця - вся в білому, з синьою мантиєю. Святий Йосиф також мав на собі білий одяг, а Дитятко Ісус - яскраво-червоний. Святий Йосиф поблагословив натовп, тричі зробивши знак Хреста. Дитятко Ісус виконав те саме.

Потім настало видіння Страдальної Божої Матері та Ісуса Христа, пригніченого горем на шляху до Голготи. Ісус Христос зробив знак Хреста, щоб поблагословити нарід. Пресвята Богородиця не мала меч в грудях. Лусія бачила тільки верхню частину Тіла Ісуса Христа.

Нарешті появилася, в славетній візії, Божя Мати з гори Кармель, увінчана Царицею Неба й Землі, з Дитятком Ісусом на колінах. Доки ті сцени розвивалися перед очима очевидців, великий натовп (від 50 до 70 тисяч спостерігачів) побачив чудо сонця.

Впродовж усієї появи ішов дощ. Наприкінці розмови Лусії з Пресвятою Дівою, коли Пресвята Богородиця піднімалася й Лусія крикнула: *"Дивіться на сонце!"*, - хмари почали розходитись, відкриваючи сонце у вигляді величезного сріблястого диска. Ніхто ще ніколи не бачив такого блиску. Сонце виблискувало, але не осліплювало. Це тривало майже хвилину. Безмежна куля почала "танцювати". Немов велетенське вогняне колесо, сонце швидко крутилося. Зупинилось на деякий час, щоб знову потім продовжувати крутитися навколо своєї осі, аж до запаморочення. Потім його краї почали червоніти і, мов вихор, крутитися по небі, розсипаючи навколо себе червоне полум'я вогню. Це світло відбивалося на землі, деревах, кущах, на обличчях осіб, одязі, і все виблискувало різнобарвними кольорами. Здавалося, що під дією шаленого руху вогненна куля затремтіла, затряслася, немовби збираючись рухнути зигзагом на завмерлих від страху людей.

Це все тривало приблизно десять хвилин. Нарешті сонце повернулося на своє попереднє місце, зупинилось і почало випромінювати повсякденне яскраве світло.

Цикл появ закінчився.

Багато осіб зауважило, що їхня одежа, яка промокла до нитки від дощу, раптом висохла.

Чудо сонця спостерігалось також багатьма свідками, які знаходились від місця появ, в радіусі 40 кілометрів.

(Пор. Спогади II, с. 162; IV, с. 348, 350; де Марші, с. 165-166; Уолш, с. 129-131; Айреш да Фонсека, с. 91-93; Галамба де Олівейра, с. 95-97.)

Лусія: *"І я також не хочу нічого більше."*

Цей живописний діалог не з'являється у спогадах сестри Лусії.

“Як сонце танцювало в полудні в Фатімі”, заголовок статті, що появилась у світській газеті “О Секуло” 15-го жовтня 1917 р.

Нижче – одна з численних фотографій, із зображенням натовпу людей, які були присутні під час чуда.

Частина III

Деякі особисті видіння

Протягом короткого часу, який провели на землі після появу, Франціск і Жасінта мали різні видіння, особливо Жасінта. Розповімо про головні видіння Жасінти.

"Я бачила Святішого Отця..."

Одного разу біля полудня, поблизу криниці батьків Лусії, Жасінта запитала Лусію:

- Чи ти бачила Святішого Отця?

- Ні.

- Я не знаю, як це було, але я бачила Святішого Отця в дуже великій хаті, навколишках перед столом. Руками закривши обличчя, Він плакав; надворі було багато людей і деякі кидали каміння в Нього, інші проклинали й говорили багато поганих слів. Бідний Святіший Отець, ми повинні дуже молитися за Нього!" (Пор. Спогади III, с. 228; де Марші, с. 98-99; Уолш, с. 85; Айреш да Фонсека, с. 136.)

Ще одне видіння відбулося в серпні 1917 р. Був полудень. Сидячи на скелях гори Кабесо, Жасінта раптом почала промовляти молитву, якої навчив їх Ангел, і після глибокої мовчанки сказала двоюрідній сестрі:

- Чи ти бачиш багато доріг, переповнених людьми, які плачуть з голоду, не маючи що їсти? І Святішого Отця в одній церкві, що молиться перед Непорочним Серцем Марії? І багато людей моляться з Ним?" (Пор. Спогади III, с. 228; де Марші, с. 99; Уолш, с. 84; Айрес да Фонсека, с. 137.)

Одного дня в домі Жасінти Лусія знайшла її дуже задумливою й запитала:

- Жасінто, про що ти думаєш?

- Про війну, що повинна прийти. Багато людей має померти! І майже всі підуть до пекла! Багато будинків буде зруйновано вщент і багато священиків буде вбито. Дивися, я піду до Неба, а ти, коли побачиш вночі те світло, про яке та Пані сказала, яка прийде перед тим, тікай туди також (пор. Спогади III, с. 228; де Марші, с. 238; Уолш, с. 85; Айреш да Фонсека, с. 161-162).

Останні видіння Жасінти

Наприкінці жовтня 1918 р. Франціск і Жасінта захворіли, майже одночасно. Лусія прийшла відвідати їх і побачила Жасінту в піднесеному настрої. Вона пояснила їй причину:

- Пресвята Діва прийшла побачити нас і сказала, що незабаром прийде по Франціска,

щоб взяти його до Неба. А мене запитала, чи я хочу навертати ще більше грішників. Я їй відповіла, що так. Вона мені сказала, що я піду до одного шпиталю і буду там переносити багато терпінь, тому що треба, щоб я терпіла за навернення грішників як надолуження за гріхи проти Непорочного Серця Марії і за любов до Ісуса. Я запитала Її, чи ти підеши зі мною. Вона сказала, що ні. Для мене це було найважче. Вона сказала, що моя мати піде зо мною, але потім я залишуся там сама!" (Пор. Спогади I, с. 70; де Марші, с. 227; Уолш, с. 146; Айреш да Фонсека, ст. 153.)

Під час недуги двох очевидців Лусія часто відвідувала їх. Тоді вони довго обговорювали всі події, в яких вони брали участь. Передаємо деякі спостереження Жасінти: *"Невдовзі я піду до Неба. Ти залишишся тут, щоб сказати, що Бог хоче встановити в світі набоженство до Непорочного Серця Марії. Коли настане пора сказати це, не ховайся, скажи всім, що Бог нам дарує ласки за посередництвом Непорочного Серця Марії, нехай просять ласки Ті, бо Серце Ісуса бажає, щоб біля Нього шанували Непорочне Серце Марії. Нехай просять миру в Непорочного Серця Марії, бо Бог довірив мир їй. Якщо я могла б вмістити в серці всіх людей той вогонь, що палає в моїх грудях і викликає в мені те незбагнене почуття любові до Серця Ісуса й Серця Марії!"* (пор. Спогади III, с. 234; де Марші, с. 244; Уолш, с. 156).

"Знаєш, наш Господь є сумний. Пресвята Богородиця просила не зневажати Його більше, бо Він вже й так дуже зневажений і ніхто не звертає уваги на це. Люди далі продовжують чинити ті самі гріхи" (пор. Спогади III, с. 236; де Марші, с. 243; Уолш, с. 157).

Наприкінці грудня 1919 р. Пресвята Діва знову появилась Жасінті, яка розповіла про цей факт двоюрідній сестрі: *"Вона сказала мені, що я поїду до Лісабону, до іншого шпиталю"²²; що я більше тебе не побачу, ані моїх батьків; що після багатьох терпінь помру сама; але щоб не мала страху, бо Вона прийде мене взяти до Неба"* (пор. Спогади I, с. 74, 76; де Марші, с. 245; Уолш, с. 157; Айреш да Фонсека, с. 162).

"Хто навчив тебе стільком речам?"

Після того як Жасінту перевезли до Лісабону, вона жила спочатку в одному притулку для сиріт біля Церкви Чудотворної Богоматері, пізніше перебувала в шпиталю Дона Естефанія. У першій з тих установ її доглядала сестра Марія від Стрітіння Годінью, яка записала - хоч не завжди дослівно - останні слова Жасінти.

Нижче відтворюємо деякі з них, насичені пророчим тоном і повні побожності й навчання. Де Марші їх опубліковує, групуючи за темами.

*** Про Війну**

Пресвята Богородиця сказала, що в світі є багато воєн і незгоди.

Війни - це ніщо інше як кара за гріхи світу.

Пресвята Діва вже не може підтримувати руку Свого улюбленого Сина над світом.

Треба покутувати. Якщо люди не поправляться, прийде кара.

Господь Бог глибоко обурений гріхами й злочинами, що вчиняють в Португалії. Через те жахливий соціальний катаклізм загрожує країні, головню місту Лісабон. Вибухне, мені здається, громадянська війна, анархічного або комуністичного характеру, супроводжуючись

²² У липні 1919 р., Жасінту відвезли до шпиталю в Віла Нова де Оурем, де вона перебувала два місяці.

плюндруванням, різнею, пожежами й спустошенням. Столиця перетвориться у правдиве зображення пекла. Коли ображена Божественна Справедливість накладатиме таку страшну кару, всі, хто може, нехай тікають з цього міста. Та кара тепер провіщена і повинна бути оголошена поступово й з належною обережністю (пор. де Марші, с. 255; Уолш, с. 160-161).

Якщо людство не поправиться, Пресвята Богородиця посилатиме світову кару, якої ще ніхто не бачив, спочатку ця кара впаде на Іспанію, потім на інші країни (де Марші, с. 92).

Жасінта говорила також про "великі всесвітні події, що повинні здійснитися біля 1940 р." (Де Марші, с. 92).

*** Про священиків і правителів**

Моя хрещена мати, молися багато за грішників!

Молися багато за священиків!

Молися багато за ченців!

Священики повинні займатися справами Церкви.

Священики повинні бути чистими, дуже чистими.

Неслухняність священиків і ченців до своїх настоятелів і до Святішого Отця ображає дуже Господа Бога.

Моя хрещена мати, молися багато за уряди!

Нещастя тим, які переслідують Релігію Ісуса Христа!

Якщо б уряд дав Церкві мир і свободу Святій Релігії, був би Богом благословенний (де Марші, с. 255-256; Уолш, с. 161).

*** Про гріх**

Гріхи, що найбільше ведуть душі до пекла, - це тілесні гріхи.

Прийде поклоніння моді, що дуже ображатиме Господа Бога.

Особи, що служать Богові, не повинні служити моді. Церква не підвладна моді. Ісус Христос є завжди той самий.

Гріхи світу є дуже великими.

Якщо б люди знали, що є вічність, чинили б усе, щоб змінити життя.

Люди гинуть, тому що не думають про смерть Ісуса Христа й не покують.

Багато шлюбів не є добрими, не подобаються

Господеві й не є Божими.

*** Про християнські чесноти**

Моя хрещена мати, не прагни розкошів; тікай від багатства.

Люби святе убожество й мовчанку.

Чини багато благодійности, навіть недобрим.

Не говори злого про нікого й тікай від того, хто лихословить.

Будь дуже терпеливою, бо терпеливість веде нас до Неба.

Умертвіння й жертви дуже задовольняють Ісуса Христа.

Сповідь - це тайна милосердя. Тому треба підходити до сповідальниці з довір'ям і радістю. Без сповіді немає спасіння.

Матір Божя хоче мати більше дівочих душ, поєднаних з Нею обітом чистоти.

Щоб бути черницею, треба бути дуже чистою в душі й у тілі.

- Чи знаєш ти, що означає бути чистою? - запитала сестра Годінью.

- Знаю, знаю. Бути чистою в тілі означає зберігати чистоти; а бути чистою в душі - не вчиняти гріхів; не дивитися на те, що не варто бачити, не красти, ніколи не брехати, завжди говорити правду, навіть коли це дуже важко...

Хто не сповняє обіцянок, даних Пресвятій Діві, ніколи не матиме щастя у своїх справах.

Лікарям бракує світла, щоб добре лікувати хворих, тому що не мають любови до Бога.

- Хто тебе навчив стільком речам? - питає сестра Годінью.

- Це Пресвята Богородиця; але деякі сама обдумую. Дуже люблю думати (де Марші, с. 254-256; Уолш, с. 161-162).

Помітивши, що багато відвідувачів говорило й сміялося в каплиці притулку для сиріт, Жасінта попросила сестру Годінью, попередити їх про цю відверту неповагу. Оскільки такі заходи не мали задовільних наслідків, вона попросила повідомити Кардиналові: *"Пресвята Богородиця не хоче, щоб люди говорили в церкві"* (де Марші, с. 252; Уолш, с. 160).

Останні дні Жасінти

Під час свого короткого перебування в шпиталі Жасінта була привілейована новими відвідинами Пресвятої Диви, що повідомила їй день і годину, коли вона повинна вмерти. За чотири дні перед узяттям її до Неба, Пресвята Діва позбавила її всякого болю.

Напередодні смерті хтось запитав її, чи вона хотіла бачити матір. Жасінта відповіла: *"Моя родина перебуватиме тут деякий час, і незабаром ми зустрінемося в Небі... Пресвята Діва з'являтиметься ще раз, але не мені, тому що я обов'язково повинна померти..."* (де Марші, с. 252).

Пресвята Діва прийшла взяти Жасінту 20 лютого 1920 р. Франціск віддав душу Богові 4 квітня попереднього року.

Жасінту поховали на цвинтарі у Віла Нова де Оурем. Франціск був похований на цвинтарі Фатіми. 12 вересня 1935 р. тлінні останки Жасінти були перенесені до цвинтаря Фатіми і покладені в новий гробівець, спеціально побудований для неї та її брата. На надгробному камені був висічений скромний напис: *"Тут спочивають тлінні останки Франціска і Жасінти, яким появилася Пресвята Богородиця."*

Пізніше (відповідно в 1951 і 1952 роках) тлінні останки взяли до крипти Фатімської Базиліки, де вони знаходяться і дотепер.

Підготовчі канонічні процеси беатифікації двох очевидців з Фатіми були офіційно започатковані в 1949 р. Повідомлення досягнених ласк за посередництвом слуг Божих Франціска і Жасінти повинен отримати Заступник постулятора Справи (Єпископський Палац, Лейрія, Португалія).

*Троє очевидців перед домом Лусії.
Внизу – одразу ж після видіння пекла.*

Частина IV

Післанництво сестри Лусії

Під час другої появи, на прохання Лусії взяти її до Неба разом зі своїми кузенами, Пресвята Діва відповіла: *"Так, Жасінту й Франціска візьму незабаром. Але ти залишишся тут ще на деякий час. Ісус хоче, щоб ти послужила Йому, щоб люди знали і любили Мене. Він хоче встановити на світі почитання Мого Непорочного Серця."*

Ці слова є підтвердженням того, що Лусія, крім хранительки таємниць, відкритих Пресвятою Дівою, залишилася на землі проводити особливе післанництво.

Треба пам'ятати, що, починаючи з першої появи 13 травня, Пресвята Діва оголосила:

- Приходжу просити вас бути проявними тут шість місяців підряд, 13-го числа, в тій самій годині. Потім скажу вам, хто Я й чого від вас бажаю. Невдовзі Я повернуся сюди ще один, сьомий раз.

Отже, повинна відбутися ще сьома поява Пресвятої Богородиці у Кова да Ірія. Коли? Що Пресвята Богородиця хотіла б повідомити або виявити в ній людству? Зрештою, цілком зрозуміло, що Сестра Лусія повинна бути ще один раз довіреною особою Пресвятої Диви в Кова да Ірія.

Таким чином, якщо ця сьома поява ще не відбулася таємно, вона є одним із великих очікувань, пов'язаних з Фатімським чудом.

Шлях Лусії

17 червня 1921 р. Лусія залишила Алжустрел і була прийнята як учениця пансіонерка в школу сестер Святої Доротеї у Віларі, передмісті Порто. 24 жовтня 1925 р., повернувшись до Інституту Святої Доротеї, була прийнята послушницею в монастир цієї конгрегації в Туї (Іспанія), поблизу границі з Португалією. 2 жовтня 1926 р. є новичкою. 3 жовтня 1928 р. висловлює свої перші обіти. Шість років пізніше, в перший день жовтня, вона висловлює вічні обіти. Приймає релігійне ім'я сестри Марії від Страждань.

Під час комуністичної революції в Іспанії для безпеки її переводять до школи Сордано у Віла Нова де Ґайя, де вона перебуває деякий час.

Пізніше, 20 травня 1946 р., сестра Лусія знову побачила місце появ, перебуваючи в Кова да Ірія, в печері Кабесо й у господарстві Валіньюс.

25 березня 1948 р. залишила Інститут святої Доротеї, щоб вступити до Кармелітанського монастиря Святого Йосифа, в Коїмбрі, під іменем сестри Лусії Непорочного Серця²³.

²³ Деякі автори кажуть тільки сестра Марія від Непорочного Серця. Про причини через які сестра Лусія залишила Інститут святої Доротеї, щоб вступити в кармелітський монастир Коїмбри, Єпископ-граф цього міста

13 травня того ж року вона одягнула габіт святої Тереси й 31 травня 1949 р. була прийнята до релігійної конгрегації босих Кармеліток.

Об'яви після 1917 року; п'ять перших субот

У таємниці, в липні, Пресвята Богородиця сказала:

- Прийду просити присвячення Росії Моєму Непорочному Серцю й спокутного Святого Причастя перших субот.

Отже, Послання Фатіми не завершилось остаточно циклом появ у Кова да Ірія в 1917 р.

10 грудня 1925 р. Пресвята Діва і поруч з Нею Дитятко Ісус на сіяючій хмарині появилися сестрі Лусії в її келії, в домі сестер Доротіан, у Понтеведра.

Поклавши їй одну руку на плече, в другій показала Серце, оточене тернями. Дитя, вказуючи пальцем на Нього, перестерігало очевидицю такими словами: *"Зглянься на Серце твоєї Пресвятої Матері, вкрите тернями, якими невдячні люди повсякчасно пробивають Його, і немає нікого, хто б вивільнив Його від них."*

Пречиста Діва додала: *"Глянь, моя доню, на Моє Серце, оточене тернями, яке невдячні люди повсякчасно пробивають блюзнірством і невдячністю. Хоч ти постарайся потішити Мене й скажи, що всі ті, які впродовж п'яти місяців у першу суботу будуть сповідатися, приймуть Святе Причастя, прокажуть вервицю та протягом п'ятнадцяти хвилин виберуть Моє товариство, роздумуючи в цей час про тайни вервиці в намірі надолужити Мені, Я обіцяю допомогти їм у годині смерті з потрібними ласками для спасіння цих душ"* (пор. "Спогади й Листи сестри Лусії", с. 400; Айреш да Фонсека, с. 350-351; Уолш, с. 196; де Марші, англійське видання, с. 152-153; Фазенда, с. X-XI).

15 лютого 1926 р. Дитя Ісус знову pojavився сестрі Лусії в Понтеведра, запитавши її, чи зуміла вона розголосити по світі набоженство до Його Пресвятої Матері. Очевидиця розповіла про труднощі, подані сповідником, і пояснила, що настоятелька готова була розголосити його, але священник сказав їй, що одна настоятелька сама нічого не може зробити. Ісус відповів: *"Це правда, що твоя настоятелька сама нічого не може зробити, але з Моєю ласкою може все."* Сестра Лусія сказала, що деяким важко висповідатися в суботу, і попросила, щоб сповідь була важною вісім днів. Ісус відповів: *"Так, вона може бути важною і більше днів, але за умови, що Святе Причастя прийметься в стані ласки й у намірі відбутися покаяння для Непорочного Серця Марії."* Сестра Лусія заговорила ще й за тих, які забули признатися в якомусь намірі під час сповіді, на що Ісус Христос відповів: *"Можуть виконати це в наступній сповіді, як тільки виникне можливість висповідатися"* (пор. "Спогади й Листи сестри Лусії", с. 400; Фазенда, с. XI-XII; Айреш да Фонсека, с. 351; де Марші, англійське видання, с. 153).

Напередодні 30 травня 1930 р. Ісус Христос у внутрішній бесіді зі сестрою Лусією розв'язав ще одну трудність: *"Буде однаково прийнята практика цього набоженства в неділю, після першої суботи, коли Мої священники, керуючись добрими прагненнями,*

так висловлюється в листі від 27-го травня 1948 р. отцеві Йосифові Апарісію, Т.І., колишньому духовному директору очевидиці: "Фактично, очевидиця вступила 25-го березня до монастиря кармелітів цього міста, тому що Святіший Отець на її прохання наказав, щоб не було труднощів при її переміщенні, бо її безперервно турбували незліченними візитами, деякі з них були досить нахабними й допитливими, що терзали її без будь-якої користі. (...) Вона каже, що ніколи не почувала таких миру й радості, як у тому притулку, якого не змінила б ні за що на світі. Відповідаючи на бажання Святого Отця, вона не одержує листів ані візитів, але я їй даю знати письмово, про потреби осіб, що їй рекомендуються. До цього часу ще не було жодного винятку. (...) Дозволено відвідати її тільки тим, що одержать дозвіл від Святої Столиці" (пор. "Фатіма, де небо доторкнулося землі", о. Луїс Гонзага Маріз, Т.І., с. 32).

даватимуть причастя" (пор. "Спогади й Листи сестри Лусії", с. 410).

Розголошення Таємниць

17 грудня 1927 р. Лусія наблизилася до кивота в каплиці сестер Доротіян у Туї, щоб запитати Ісуса Христа, як задовольнити наказ сповідника письмово розповісти про ласки, одержані від Бога, пов'язані з Таємницею, яку Пречиста Діва довірила їй. Ісус яким голосом промовив: *"Моя доню, напиши те, про що тебе просять, і все, що виявила тобі Пречиста Діва в появі, коли говорила про це набоженство (до Непорочного Серця Марії), напиши це також. Стосовно решти Таємниць - продовжуй мовчати"* (пор. "Спогади й Листи сестри Лусії", с. 400; Айреш да Фонсека, с. 34).

Внаслідок цього наказу Лусія виявила те, що відбулося під час появи в липні.

Пізніше, в 1941 р., коли Преосвященний з Лейрії наказав їй пригадати все, що ще могло бути цікавим з історії життя Жасінти (для нового видання, яке хотіли опублікувати), очевидиця виявила дві з трьох частин Таємниці липня, за дозволом Неба.

Ось її слова: *"Таємниця містить у собі три різні речі, дві з яких я відкрию. Перша - це видіння пекла."*

Потім продовжується розповідь двох перших частин Таємниці, яку ми відтворюємо у відповідному місці, описуючи появу в липні (пор. Спогади III, с. 216-220; Айреш да Фонсека, с. 43-44; Галамба де Олівейра, с. 146).

Щодо третьої частини Таємниці (див. прим. 11), очевидиця описала її 2-9 січня 1944 р. у формі листа, адресуючи його, через номінального Єпископа Гурзи, Преосвященного Мануїла Марії Ферейра да Сільва, свого колишнього сповідника в Порто, Єпископу Лейрії, яким був у той час Преосвященний Жозе Альвес Корейра да Сілва. Документ, що згідно з заявами сестри Лусії не повинен бути опублікований раніше 1960 р.²⁴, приніс Преосвященний Жоао Перейра Венансіу, коли ще був Єпископом помічником Лейрії, до Апостольського нунція в Лісабоні. Звідти нунцій у Лісабоні, майбутній Кардинал Фернандо Сенто (жовтень 1958 р. - лютий 1959 р.), відвіз його до Риму, де Папа Іван XXIII і Кардинал Алфредо Оттавіані, тоді Префект Священної Конгрегації Святого Уряду, ознайомилися з ним. Потім документ перейшов до таємних архівів Ватикану (пор. Себастьяно Мартінс душ Рейш, "Критична Синтеза Фатіми", с. 69; "Очевидиця Фатіми веде діалог і відповідає на запитання про Появи", с. 70).

З достовірних джерел відомо, що сестра Лусія написала цю частину Таємниці завдяки наполяганням Єпископа Лейрії, під час важкої хвороби (пор. Уолш, с. 185-186).

Присвячення Росії Непорочному Серцю Марії

13 червня 1929 р. сестра Лусія мала чудове видіння Пресвятої Тройці й Непорочного Серця Марії, під час якого Пресвята Богородиця повідомила їй, що прийшла хвилина, коли Вона хотіла повідомити Святій Церкві Своє бажання посвячення Росії і Свою обіцянку її повернути. Сама сестра Лусія пише: *"Я попросила й отримала дозвіл від моїх настоятелів і сповідника, щоб зробити Святу Годину від одинадцятої години до півночі, кожен четвер."*

²⁴ Пор. Себастьяно Мартінс дос Рейс, "Очевидиця Фатіми веде діалог і відповідає про Появи", с. 82, опитування о. Йонгена.

Перебуваючи однієї ночі наодинці, ставши навколійки біля балюстради посередині каплиці, я, розпростершись, повторяла молитви Ангела. Відчувши втому, я встала й продовжувала молитися, простягнувши руки. Єдиним світлом було світло від лампи. Раптом освітілася вся каплиця надприродним світлом, і над престолом появився світлий Хрест, що сягав аж до стелі. У яснішому світлі можна було бачити у верхній частині Хреста обличчя чоловіка з тілом до пояса (Бог Отець), на грудях - голуб із світла (Святий Дух), а до Хреста було прибите тіло другого чоловіка (Господь наш Ісус Христос). Трохи нижче можна було бачити чашу, немовби завислу в повітрі, й велику Частку, на яку сочилася кров з обличчя Розп'ятого й від рани на Його грудях. Стікаючи з Частки, ці краплі спадали в чашу. Під правим раменом Хреста була Пресвята Богородиця (Фатімська Богородиця) зі Своїм Непорочним Серцем у лівій руці, без мечя і рож, але з тернистим вінцем у полум'ї (...) Під лівим раменом (Хреста) великі букви, немов із кришталево прозорої води, що стікала на престол, формували такі слова: Благодать і Милосердя.

Я зрозуміла, що переді мною була Тайна Пресвятої Трійці, й одержала світло про цю Тайну, яку мені не дозволено було виявити.

Потім Пресвята Діва сказала мені: 'Надійшла хвилина. Бог попросить Святішого Отця, в єдності з усіма Єпископами світу, присвячення Росії Моєму Непорочному Серцю, обіцяючи спасти її таким способом. Так багато є душ, яких Справедливість Божя засуджує за гріхи проти Мене, за які Я прийшла домагатись покути: жертвуй себе з цим наміром і молися'" (пор. "Спогади й листи сестри Лусії", с. 462 і 464)²⁵.

Через своїх сповідників і Єпископа Лейрії очевидиця досягла того, щоб прохання Пресвятої Діви того ж року було сповіщене Папі Пію XI, який обіцяв взяти його до уваги (пор. де Марші, с. 311; Уолш, с. 198).

У листі від 29 травня 1930 р. до свого сповідника о. Жозе Бернардо Гонсальвеша, Т.І., сестра Лусія розповідає, що Ісус Христос допоміг їй відчутти в глибині серця Божу присутність, заохотив її наполегливо просити Святішого Отця схвалення жертвенного набоженства перших субот. Ось слова очевидиці: *"Якщо я не помиляюся, добрий Господь обіцяє завершити переслідування в Росії, якщо Святіший Отець захоче і звалить зробити це, у злуці з усіма Єпископами католицького світу урочистим і публічним актом - присвятити Росію Найсвятішим Серцям Ісуса й Марії, обіцяючи врятувати її таким чином"* (пор. "Спогади й листи сестри Лусії", ст. 404).

Пізніше, в момент другого внутрішнього повідомлення, Ісус Христос скаржився сестрі Лусії, що присвячення Росії ще не було зроблене: *"Не хочуть послухати Мого прохання. Так, як Король Франції, каятимуться і зроблять це пізніше, але буде вже запізно"²⁶. Росія вже поширить по світу свої блуди, спричинюючи війни, переслідування Церкви: Святіший Отець буде багато терпіти"* (пор. "Спогади й листи сестри Лусії", ст. 464).

21 січня 1935 р. в листі до о. Жозе Бернардо Гонсальвеша, Т.І., сестра Лусія заявляє, що *"Ісус Христос був дуже незадоволений, тому що не здійснили Його прохання"* (пор. "Спогади й листи сестри Лусії", ст. 412).

²⁵ Замітки Отця Жозе Бернардо Гонсалвеса, Т.І., копійовані з рукопису сестри Лусії, який, здається, більше не існує (пор. бразильські й португальські видання спогадів сестри Лусії, с.193).

²⁶ (26) Згадка про обіцянку Ісуса Христа Луї XIV-ому, за посередництвом Святої Маргарети Марії Алякок, дати йому життя ласки й вічну славу, як також перемогу над усіма ворогами, якщо б король посвятився до Священного Серця і дав обіт коронувати його в своєму палаці, намалювати в своїх штандартах і гравірувати в його гербах. Прохання, що Господь так формулював, не було виконане. Лише в 1792 р. ув'язнений у Вежі Храму Луї XVI зробив обітницю урочисто посвятити свою власну особу, якщо йому повернуть свободу, родину й своє королівство. Було запізно: король тільки вийшов з в'язниці на виконання смертного вироку.

В іншому листі до о. Гонсальвеша, 18 травня 1936 р., сестра Лусія пояснює: *"Щодо другого питання: чи належить наполягати на тому, щоб домагатися посвячення Росії, - відповідаю майже те саме, що я сказала раніше. Жалію, що цього не було зроблено; але сам Бог, висловивши це прохання, дозволив, щоб усе залишилось так (...) Чи варто наполягати? Я не знаю. Мені здається, що якщо б Святіший Отець зробив це тепер, Ісус Христос прийняв би це й здійснив би Свою обіцянку; і, без сумніву, це була б радість, яку дав би Ісусові Христові й Непорочному Серцю Марії.*

Внутрішньо я могла розмовляти з Ісусом Христом, і недавно я запитала Його, чому не можна повернути Росію без посвячення Святішого Отця: 'Тому що Я хочу, щоб моя Церква визнала це посвячення як торжество Непорочного Серця Марії, щоб потім поширити Її культ і встановити поряд з побожністю до Мого Божого Серця побожність до Непорочного Серця.' - 'Але, мій Боже, Святіший Отець не повірить мені, якщо Ви самі не спонукаєте його до цього особливим надхненням.' - 'Святіший Отець? Дуже молися за Святішого Отця. Він це зробить, але буде запізно. Проте Непорочне Серце Марії спасе Росію. Вона їй доручена'" (пор. "Спогади й листи сестри Лусії", с. 412-414).

До о. Гонсальвеша вона пише 24 квітня 1940 року: *"Якщо Він (Ісус Христос) хоче, Він може зробити, щоб справа швидко рухалася вперед. Але, для кари світу, залишатиме, щоб відбувалося усе повільно. Його Справедливість, зневажена нашими гріхами, вимагає цього. Його часто засмучують не тільки наші великі гріхи, але й наше лінивство, недбалість у здійсненні Його прохань.*

(...) Злочинів є багато, але ще більшою є байдужість тих, від кого Він сподівався ревного служіння. А число душ, з якими Він перебуває, дуже обмежене" (пор. "Спогади й листи сестри Лусії", с. 420 і 427)²⁷.

Сестра Лусія повертається до тих самих думок у листі 18 серпня 1940 р., до того ж о. Гонсальвеша: *"Припускаю, що Ісус хоче, щоб завжди хтось був поруч з Його намісником на землі, щоб трудитись заради здійснення Його бажань. Але Святіший Отець не виконуватиме це одразу. Він сумнівається, чи в дійсності це буде так, і має рацію. Наш добрий Бог міг би через якесь чудо ясно показати Йому те, що Він хоче. Але Він використовує цей час, щоб Своєю Справедливістю покарати світ за безліч злочинів і підготувати до повного повернення до Нього²⁸. Доказом цього є особливе заступництво Непорочного Серця Марії над Португалією як результат присвячення їй цієї країни, що було здійснено²⁹.*

²⁷ Як ми бачимо, сестра Лусія безпосередньо спостерігає, що діється в світі у зв'язку з проханнями Ісуса Христа й Пресвятої Богородиці. Але свої знання не завжди одержує звичайними шляхами. Вона каже отцеві Гонсальвесові в листі 21-го січня 1940 р.: *"Стосовно цих речей (деякі журнальні статті, які їй пропонували прочитати), маю звичай читати лише те, що велять мені мої наставники. (...) До того ж, мої наставники бажать, щоб я перебувала в незнанні про те що відбувається, і я задоволена цим; не маю жодної цікавості. Коли Господь Бог хоче, щоб я щось взнала, то він сам посилає мені це знання. Має на це достатньо засобів!" (Пор. "Спогади й листи сестри Лусії", с. 420).*

²⁸ В другій частині Таємниці, Пресвята Богородиця оголосила, що тріумф Її Непорочного Серця здійсниться після Кари, якою Бог покарає світ за його злочини. В цьому документі сестра Лусія натякає на *"повніше навернення"* світу до Господа Бога. Це все чудово погоджується з Царством Марії, пророкованим Святим Луї-Марія Гріньон де Монфор у його славетному "Трактаті правдивої побожності до Пречистої Діви" і в його не менш славетній "Вогняній молитві". У Царстві Марії, згідно з цим Святим, Пресвята Богородиця займатиме найцентральніше місце в усьому житті релігійного й світського суспільства, здійснюючи особливе панування над душами; тоді настане небачений розквіт Святої Церкви й християнської цивілізації.

²⁹ В травні 1936 р., португальський єпископат, зібраний у Фатімі дав обітницю вернутися туди в повному складі, якщо їхня країна залишиться вільною від червоної небезпеки, так загрожуюче близької (комуністична революція в Іспанії могла легко перекинутися на сусідню країну). Коли ця небезпека несподівано минула, Єпископи Португалії повернулися до Кова да Ірія 13-го травня 1938 р., і виконали свою обітницю,

Ці люди, про яких Ви говорите, мають підставу боятися. Все це з нами станеться, якщо Єпископи не звернуть уваги на прохання нашого доброго Бога і не будуть молитися від усієї душі, благаючи милосердя й заступництва Непорочного Серця нашої доброї Матері Божої. Але в нашій Батьківщині здійснюють багато злочинів і гріхів; і тепер, коли година Божої Справедливості царює над світом, треба далі молитися. Ось чому я вважаю доброю справою, разом з великим довір'ям до Милосердя нашого доброго Бога й заступництва Непорочного Серця Марії, приносити необхідні молитви й жертви, особливо ті, які потрібні, щоб уникнути гріха" (пор. "Спогади й листи сестри Лусії, с. 426).

У листі, датованому 2 грудня 1940 р., сестра Лусія безпосередньо звернулася до Папи Пія XII, за велінням її духовних наставників, прохаючи, щоб Його Святість поблагословив побожність перших субот, розповсюдивши цей звичай по цілому світі. Вона додає:

В 1929 р. Пресвята Богородиця під час іншої появи попросила присвячення Росії Своему Непорочному Серцю, обіцяючи цим засобом запобігти поширенню її блудів і досягти її навернення.

(...) Під час багатьох внутрішніх бесід Ісус Христос не переставав наполягати на цьому проханні, обіцяючи останнього разу, що якщо Ваша Святість дозволить здійснити присвячення світу Непорочному Серцю Марії, зі спеціальним згадуванням Росії, й повелить, щоб у злуці з Вашою Святістю і в той самий час це зробили також всі Єпископи світу, Він скоротить дні лиха, яким Він вирішив покарати нації за їхні злочини у спричиненні війни, голоду, переслідувань Святої Церкви й Вашої Святости" (пор. "Спогади й листи сестри Лусії", с. 436; де Марші, с. 312; Галамба де Олівейра, с. 153).

31 жовтня 1941 р. в радіопосланні для Португалії з нагоди завершення ювілейного року появ Фатіми Пій XII присвятив Церкву й усе людство Непорочному Серцю Марії.

В 1943 р. сестра Лусія мала інше виявлення Ісуса Христа, про яке вона також розповідає в листі до о. Гонсальвеша, 4 травня того ж року: *"Я повинна з розпорядження їх Ексцеленції (Номінального Єпископа Гурши, Преосвященного Мануїла Марії Ферейри да Сілва) повідомити Преосвященному Архидієцезисному Вальядоліду про Послання Ісуса Христа для Преосвящених Єпископів з Іспанії та інші для Єпископів Португалії. Господь хоче, щоб усі послухали голос доброго Бога. Він бажає, щоб Єпископи з Іспанії зібралися на реколекції і встановили реформу для народу, духовенства й релігійних чинів; щоб деякі монастирі!.. і численні члени інших... розумієш? Він бажає, щоб було ясно душам, щоб до людей дійшла правдива покута, яку кожний повинен накласти на себе, щоб зобов'язатися виконати власні релігійні й світські обов'язки. Він обіцяє, що незабаром війна закінчиться, беручи до уваги акт, що Його Святість зволив зробити. Але, оскільки він був недовершений, навернення Росії відбудеться пізніше. Якщо Преосвященні Єпископи Іспанії не виконають Його бажання, то прийде ще одне покарання, яким Бог покарає їх" (пор. "Спогади й листи сестри Лусії", с. 446).*

У 1952 р. апостольським листом *"Sacro Vergente Anno"* Пій XII присвятив народи Росії Непорочному Серцю Марії.

здійснюючи урочисту церемонію подяки за те, що ясно визнали як чудну охорону Пресвятою Богородицею своєї батьківщини. При цій самій нагоді вони повторили посвячення португальської нації до Непорочного Серця Марії, зроблене сім років раніше (пор. "Великі дні Фатіми", о. Морейра дас Невеш, у "Фатіма, вітвар світу", том II, ст. 249-257). (Продовження на наступній сторінці.)

Стосовно цього посвячення. Господь Бог обіцяв спеціальну охорону Португалії під час другої світової війни, додаючи, що ця охорона була б доказом ласк, які Він дарував би іншим націям, якщо б, як Португалія, Йому були посвячені (пор. "Спогади й Листи сестри Лусії", с. 436 і 438). Ці ласки, даровані Португалії в десятиріччях 1930 і 1940 не означали, проте, що червона небезпека та кара війни були остаточно усунені від цієї країни. Це, до речі, розуміємо з того, що читаємо в більш ранньому листі від 18-го серпня 1940 р. до отця Гонсальвеса та в інших, що знаходяться в книжці "Спогади й Листи сестри Лусії" (пор. с. 438, 440 і 442), як також і з видінь Жасінти, про які ми оповіли в III-й частині цієї праці.

З нагоди II Вселенського Ватиканського Собору 510 Архієпископів і Єпископів із 78 країн підписали петицію, в якій вони благають Намісника Христа присвятити Непорочному Серцю Марії цілий світ і особливо Росію та інші нації, що перебувають під пануванням комунізму, наказуючи, щоб у злучі з ним і в той самий день зробили те саме всі Єпископи католицького світу. Цей документ був представлений особисто Святішому Отцеві Павлові VI Преосвященим Архієпископом Діамантіни, Жералдо де Проенса Сігауд, під час аудієнції 3 лютого 1964 р.

Папа Павло VI, закриваючи III Сесію II Ватиканського Собору 21 листопада 1964 р., *"присвятив увесь людський рід"* Непорочному Серцю Марії.

Тим самим актом, коли всі Отці Собору, піднявшись з місць, почали аплодувати, він проголосив Пресвяту Богородицю *"Матір'ю Церкви"* (пор. "Поучання Павла VI", том II, с. 678, 1964 р.).

Іван Павло II здійснив два присвячення світу Непорочному Серцю Марії; одне - в Фатімі, 13 травня 1982 р., друге - в Римі, 25 березня 1984 р. Обом присвяченням передувало запрошення Папи для всіх Єпископів з'єднатися з ним у цих двох актах. Немає, однак, конкретних даних, щоб можна було оцінити, до якої міри Єпископи цілого світу здійснили присвячення, об'єднавшись з Папою, ані в 1982 р., ані в 1984 р. В жодному з них Росія не була згадана номінально.

Однак, сестра Лусія завжди твердила, аж до половини 1989 р., що ні одне із згаданих присвячень не було "законним" (в сенсі сповнення вимог, виявлених Пресвятою Богородицею очевидиці). Проте відтоді, аж до сьогодні, сестра Лусія визнає законність присвячення, здійсненого Папою Іваном Павлом II 25 березня 1984 року.

Про зміну позиції сестри Лусії до тепер дискутують знавці Фатіми. Одні дотримуються нової позиції, інші обмежуються її попередніми твердженнями.

Проблема є надто складною, щоб розглядати її тут, на цих сторінках. Достатньо зазначити, що, співставляючи це присвячення із вражаючими подіями, які відобразили крах комунізму на європейському Сході наприкінці 1989 року - власне це докорінно змінило позицію очевидиці, - сестра Лусія стверджує, що висловлює лише власну думку, а не передає якесь надприродне виявлення.

Стосовно цього досить важливого питання ми готуємо спеціальне дослідження, яке буде опубліковане своєчасно.

Сестра Лусія мала численні інші небесні комунікації, якщо брати до уваги її листи, вже опубліковані. Отець Айреш да Фонсека стверджує це також у своїй книжці (с. 350).

А ми повинні молитися, з повною довірою, щоб усі частини Фатімського Послання, довіреного сестрі Лусії, які ще досі невідомі, були повідомлені всім віруючим заради їхнього блага, заради якнайшвидшого краху егалітарної і гностичної революції та прославлення Пресвятої Діви Марії.

В 1971 році, тоді, коли статуя Фатімської Богородиці була перенесена до Нью Орлінс, сталося чудо: статуя заплакала. Фотографія, зроблена під час чудесного плачу, була опублікована в пресі.

Бібліографія

- Ayres da Fonseca, S.J., P. Luiz Gonzaga.** - Nossa Senhora de Fátima (Notre-Dame de Fátima). 5ème édition, Petrópolis, Brésil: Editora Vozes, 1954.
- De Marchi, I.M.C., P.Jean.** - 1) Era uma Senhora mais brilhante do que o sol... (C'était une Dame plus brillante que le soleil...). 3ème édition, Cova da Iria, Portugal: Seminário das Missões de Nossa Senhora de Fátima; 2) Traduction en anglais sous le titre de "The Crusade of Fátima - The Lady more brilliant than the sun", adaptée par les Pères Asdrubal Castello Branco et Philip C.M.Kelly, C.S.C., P.J. Kenedy & Sons, New York, 3rd printing, 1948. Sauf indication contraire, les références se rapportent à l'édition portugaise.
- Fazenda, S.J., P.Antonio de Almeida.** - Meditações dos primeiros sábados (Lês méditations des premiers samedis). 2ème édition, Braga, Portugal: Mensageiro do Coração de Jesus, 1953.
- Galamba de Oliveira, Chanoine José.** - "História das Aparições" (Histoire des Apparitions). Dans Fátima, Altar do Mundo (Fátima, Autel du Monde), vol. II, pp. 21-160. Porto, Portugal: Ocidental Editora, 1954.
- Mariz, S.J., P.Luiz Gonzaga.** - Fátima, onde o céu tocou a terra (Fátima, où le ciel a touché la terre). 2ème édition, Salvador, Brésil: Editora Mensageiro da Fé, 1954.
- Memórias e Cartas da Irmã Lúcia** (Mémoires et Lettres de Sœur Lucie). Introduction et notes par le P. Dr António Maria Martins, S.J., Porto, Portugal: Simão Guimarães, Filhos, 1973. - Édition en fac-simile des manuscrits de Sœur Lucie. Contient aussi la transcription du texte portugais et les traductions correspondantes pour le français et l'anglais. Du texte portugais deux autres éditions en caractères d'imprimerie ont été publiées, une au Brésil (O Segredo de Fátima nas Memórias e Cartas da Irmã Lúcia, Edições Loyola, São Paulo, 1974), l'autre au Portugal (O Segredo de Fátima e o futuro de Portugal nos escritos da Irmã Lúcia, L. E., Porto, 1974). Sauf indication contraire, nos références se rapportent à l'édition fac-similé.
- Neves, P. Moreira das.** - "As grandes jornadas de Fátima" (Lês journées de Fatima). Dans Fátima, Altar do Mundo (Fatima, Autel du Monde), vol. II, 205-303. Porto, Portugal: Ocidental Editora, 1954.
- Reis, P. Sebastião Martins dos.** - 1) A vidente de Fátima dialoga e responde pelas Aparições (La voyante de Fatima dialogue et répond sur les Apparitions). Braga, Portugal: Tip. Editorial Franciscana, 1970. 2) "Síntese crítica de Fátima: Incidências e Repercussões" (Synthèse critique de Fatima: Incidences et Répercussions). Évora, Portugal: Édition d'Auteur, 1967.
- Rendeiro, O.P., Frère Francisco.** - "A consagração pela Igreja do culto de Nossa Senhora de Fátima" (La consécration par l'Eglise du culte à Notre-Dame de Fatima). Dans Fátima, Altar do Mundo (Fatima, Autel du Monde), vol. II, 163-198. Porto, Portugal: Ocidental Editora, 1954.
- Walsh, William Thomas.** - 1) Our Lady of Fatima, The Macmillan Company, New York, 4ème édition, 1947; 2) Nossa Senhora de Fátima (Notre-Dame de Fatima). Edições Melhoramentos, São Paulo, 2ème édition, 1949. Sauf indication contraire, nos références se rapportent à l'édition portugaise.

Автоніо А. Бореллі

ФАТИМСЬКЕ ПОСЛАННЯ

Трагедія чи надія?

© Кирило Кіт

український переклад, 1994

Редактор: Лідія Веремієнко

Художній редактор: Віктор Дацюк

Комп'ютерна ретуш: Олег Д'якон

Передрук офсетдруком з видавничого Підприємства "СТРІМ", Львів, Україна

Спеціальне видання для українців у Бразилії

Адреса:

"A Ucrânia Precisa da Mensagem de Fátima"

Caixa Postal 177

CEP 80011- 970 Curitiba - PR - BRASIL

"УКРАЇНА ПОТРЕБУЄ ФАТІМСЬКОГО ПОСЛАННЯ"

На ілюстрації бачимо палітримну статуу Пресвятої Діви з Фатіми. Ми вибрали це зображення як символ нашого бажання допомогти людям в Україні, що йдуть шляхом до Бога.

Наш рух називається "Україна Потребує ФатімсЬкого Послання". Він організований за ініціативою мирян-католиків, які хочуть допомогти в заспокоєнні духовної снаги й відродження вірності Пресвятій Діві. Ми зачинаємо нашу працю в цьому напрямі розповсюдженням слів, сказаних Матір'ю Божою під час появ маленьким пастушкам у Фатімі.

Крім того, мета цієї кампанії зробити сприятливими західній публіці глибокі потреби українського народу, пригніченого трагічними наслідками безбожного світу.

В 1917 році в португальському містечку Фатіма Пресвята Богородиця появилась трьом дітям і через них призвала світ до надії. Вона пророчила трагічні події XX століття, вказала на одинокий можливий вихід з них і обіцяла: "Наприкінці, Моє Непорочне Серце затріумфує!"